Է՛ ՏԱՐԻ 2042 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 27 ՍԱՀՄԻ 4383—Հ. Տ. 5 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1890—Ն. Տ. 17 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1890—ՀԻՃՐ. 4 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1308 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	160
» » Վեցամսեայ	80
» » Եռամսեայ	40
Գաւառաց » Տարեկան	200
» » Վեցամսեայ	100
Օտար երկիրներէ տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրսը ղրկուած լրագրոյ համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ Ի Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Ս. ՄԻՒՌՈՆԻ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Վաղուց փափագած իղձս՝ տեսնել սըրբալոյս Միւռոնի օրհնութեան սրբազան հանդէսը եւ ամեն հայ քրիստոնէի սրտին մօտիկ Սրբավայր սուրբ Էջմիածինը, վերջապէս կարողացայ ի կատար ածել. չնայելով պաշտօնիս առաջացրած դժուարութեան. Թէեւ ուխտագնացութիւնս մի միայն տասն եւ հինգ օր տեւեց, սակայն այդ կարճ միջոցում ես կարողացայ գիտակցութեանս մէջ կենդանի կերպով մարմնացնել այն ամենը որ մանկութիւնիցս սկսած լսել եւ կարդացել էի մեր սուրբ Նախնեաց ձեռակերտ այդ սրբազան տաճարի եւ հիմնարկութեան մասին։

Սեպտեմբերի 20-ին երկաթուղու գիշերուայ գնացքով ուղեւորուեցի դէպի Աղըստաֆայի կայարանը, ուր և հասայ առաւօտեան ժամի 4-ին. երկրորդ կարգի միակ վագօնն այնչափ լցուել էր ուղեւորներով, որ ստիպուած էի տեղս նստած անշարժ մնալ մինչեւ Աղստաֆայ. մօտս նըստած էին Բագու գնացող մի երկու վաճառականներ, որ դրուատում էին Շուշուայ առաջնորդ եպիսկոպոսի սխրագործութիւնները։ Աղստաֆայ հասնելուն պէս շտապեցի դէպի փոստային կայարանը և մի տոմսակ վերցրի դէպի Դիլիջան գնացող համակառքի-օմնիբուս—համար, որովհետեւ ուղեկից չունէի. տոմսակը վերցընելուց առաջ հարցնում եմ «ստարոստա»-ին թէ ո՞ր ժամին պէտք է ճանապարհ ընկնի համակառքը, նա պատասխանում է «ճիշտ ժամի 5-ին» և տալիս է ինձ տոմսակը, որի վրայ գրուած է թէ «կառքը ճանապարհ է ընկնում ժամի 6-ին». անխօս զուարճանում եմ այս ասիական ճշմարտախօսութեան վրայ։ Ժամի 5½-ին հազիւ կարողացանք համակառքը տեղից շարժել. մօտս նստած էին երկու տիկնայք և երեք աղեքսանդրապօլցի վաճառականներ՝ բոլորն ես անծանօթ ինձ. խօսում էին միայն երեք վաճառականները, մնացածներս լուռ էինք ու հետզհետէ այնպիսի մի սարսափելի փոշի բարձրացաւ անիւների տակից, որ շնչելն անգամ անկարելի դարձաւ ինձ համար, ի՜նչ թէ խօսելը. Ուզունթալայ նշանաւոր կայարանում հազիւ մի փոքր շունչ առանք և փոշիից բոլորովին սպիտակ զգեստներս թօթափեցինք. այստեղ հաւաքուել էին շրջակայ գիւղերի մի քանի քահանաներ իրանց վիճակաւոր առաջնորդին դիմաւորելու, որ նոյն օրը պէտք է անցնէր դէպի սբ. Էջմիածին։

* *

Մինչեւ Քարվանսարայ գիւղի կայարանը շրջակայ բնութիւնը շատ աղքատ է, միայն տեղ տեղ ճանապարհի վրայ բարձրացող լեռների զարմանալի կազմակերպութիւնը հիացումն էր պատճառում մեզ։ Քարվանսարայից սկսած բնութիւնը կենդանութիւն է ստանում. արդէն Թարսաչայից սկսում ենք բարձրանալ դէպի Դիլիջան. տեսարանը կատարեալ զուիցերական է. փոշին վերջացաւ և մեր ուղեկից վաճառականներից երկուսը, որ ինտելիգենտ էին երեւում, սկսեցին հայերէն երգեր հընչեցնել և աւելի ուրախ տրամադրութիւն ցոյց տալ։ Բնութեան ազդեցութեամբ ձեռք բերած այդ տրամադրութեան շընորհիւ նոքա սիրտ առան իրանց հետաքրքրութիւնը յագեցնելու. հարցրին ով լինելս. մօտս եղած այցետոմսերից մէկ մէկ տուի նոցա. կարդացին և իրանց անուններն արտասանելով սկսեցին զանազան հարցումներ տալ ինձ։ Այսպիսով անցանք գեղեցկատեսս անտառապատ լեռների միջով և հետզհետէ բարձրանալով հասանք Դիլիջան երեկոյեան ժամի 4ին. այստեղ ուղեկիցներիս հետ փոքր ինչ ճաշելով հրաժեշտ տուի նոցա եւ մի քննիչի հետ, որ ազգաւ Թուրք էր, փոստային կառքը նստելով ուղեւորուեցի դէպի Երեւան։ Թուրք քննիչը Օդէսայի ուսանողներից էր եւ բաւականին լաւ հայերէն էր խօսում. սորա խօսակցութիւնն ինձ յիշեցնում էր այն բազմաթիւ հայ ուսանողներին, որոնք երկու միտք չեն կարողանում արտայայտել իրանց մայրենի լեզուով։ Դիլիջանից մինչեւ Սիմէօնովկայ անդադար բարձրանում ենք օձապտոյտ ճանապարհներով, որ բաւականին նմանութիւն ունի ռազմա-վիրական ճանապարհի հետ. լեռներն անտառապատ են եւ գոյնզգոյն զգեստաւորուած, ասեղնաւոր ծառերը դեռ եւս կանաչ, իսկ տերեւաւորները ծիրանի են տալիս։ Սիմէօնովկայ եւ Ելէնովկայ կայարանների մէջ եղած տարածութեան մէջ երկար ու մէկ ձգուած է Սեւանայ լիճը իւր կղզիով եւ վանքով, ուր ապաշխարհում են հայ յանցաւոր հոգեւորականները։ Ելէնովկայում գիշերելով՝ առաւօտեան վաղ յուղի ընկանք դէպի Երեւան. ահա՛ եւ ալեզարդ Մասիս—Արարատը փայլում է հեռուից։

Երեւաց նոյնպէս բազմաքանակ կանաչ այգիների մէջ թաղնուած պատմական Քանաքեռը, որի գովասանքը բանաստեղծը արտայայտել է «Քանաքեռ բարձր տեղ ա. մէջի ջուրը հիւանդի դեղ ա»... խօսքերով։ Մի փոքր եւս առաջ անցնելով իջնում ենք դէպի ցած, ուր փռուած է Երեւանը կատարեալ ասիական տեսքով. ամբողջ քաղաքը շրջապատուած է այգիներով. տները համարեա թէ բոլորն եւս ծածկուած են հողի կտուրներով։ Կէսօրին քաղաք հասնելով՝ անմիջապէս հրաժեշտ տուի ուղեկցիս եւ մի կառք վարձելով շտապեցի դէպի սուրբ Էջմիածին, որպէս զի վաղը առաւօտեան ներկայ գտնուիմ եպիսկոպոսների ձեռնադրութեան հանդիսին. որի համար եւ այդչափ շտապել էի ճանապարհին։

* *

Ժամուկէսից յետոյ արդէն Վաղարշապատ էի. սուրբ Էջմիածնի կաթողիկէն, սրբոց Գայիանէի, Հռիփսիմէի եւ Շողակաթի վանքերն երեւացին. ամբողջ եկեղեցական պատմութիւնը ներկայացաւ աչքիս առաջ. Խոսրով, Անակ, սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ, Տրդատ, սուրբ կուսանք, քրիստոնէական հաստատակամութիւն, չարչարանք, հալածանք, բարոյական յաղթութիւն և այլ անձինք ու գաղափարներ կենդանի կերպով նկարուեցան քրիստոնէի գիտակցութեանս մէջ։ Սուրբ Էջմիածին, ո՛րպիսի սրբազան նշանակութիւն ունի այս միակ բառը միլիոնաւոր հայ ժողովրդի համար. սուրբ Էջմիածինը տասնեակ դարերի ընթացքում հայութեան կրօնական կեդրոնն է եղել, է այժմ եւս և կը լինի. ո՞ր ճշմարիտ հայը չի բաղձացել տեսնել իւր ազգի թանկագին սրբութեան այս կենտրոնը. ո՞ր ճշմարիտ սիրտը չի ցաւել, երբ անյաջող լուրեր է լսել սուրբ Էջմիածնից, ո՞ր ինքնաճանաչ հայը չի ուրախացել և հրճուել երբ տեսել է իւր և իւր համայն եղբայրների ամենաթանկագին սրբութեան այս կենտրոնատեղին սուրբ դրութեան մէջ։ Միթէ՞ նա սրտով և զգացմունքով հայ է ով անուանարկում է այս սրբազան վայրի գաղափարը, միթէ՞ ճշմարիտ սրտով և զգացմունքով քրիստոնեան կարող է մոռանալ տասնեակ դարերի այն բոլոր սրբազան աւանդութիւնները, որ կապակցուած են եղել Ս. Էջմիածին գաղափարի հետ. ո՛չ, այդպիսիները միայն անունով են հայ, դոցա սիրտը կապուած չէ հայութեան հետ և չէ տրոփում քրիստոնէական սրբութեանց համար։ Եթէ Ս. Էջմիածնում ձախորդ հանգամանքների շնորհիւ այս կամ այն թերութիւնն է նկատուել, իւրաքանչիւր հայի պարտաւորութիւնն է դորա վրայ ուշադրութիւն դարձնել. սակայն Էջմիածնի գաղափարն անուանարկելը մահացու մեղք է հայի համար. ով այդ անում է. անուանարկում է իւր քրիստոնէութեան ամբողջ անցեալը։ Ահա՛ այսպիսի խորհրդածութեամբ միտքս զբաղուած մօտեցայ երջանկայիշատակ Գէորգ Դ. հայրապետի հիմնարկած դպրոցի, ճեմարանի, շինութեանը, իջայ կառքից եւ մտայ ճեմարանի բակը. ընդարձակ ծառաստանով բակով շրջապատուած քարեայ շինութիւնը արտաքուստ բաւական լաւ տպաւորութիւն է թողնում դիտողի վրայ։ Աշակերտներն ազատ շրջում էին բակում, մօտեցայ սարկաւագ վերակացուին եւ խնդրեցի յայտնել ինձ ճեմարանի ուսուցիչ պ. Ք.ի հասցէն. հէնց այդ տեղից մատնացոյց արին ինձ նորա բնակարանը եւ երկու րոպէից արդէն պ. Ք.ի, ընկերակցիս, սենեակումն էի. սովորական ողջոյններից, բարեւներից ու հարցերից յետոյ շուտով խօսքն անցաւ սուրբ Էջմիածնում եւ ճեմարանում տիրող հանգամանքներին, որոնց մասին խօսելը թողնում ենք մի այլ անգամուայ համար։

* *

Միւս օրն կիւրակէ առաւօտեան շտապեցի ներկայ գտնուել սուրբ պատարագին. «Տրդատայ» կոչուած դռներով մըտնելով վանքի հողաչէն պարսպով պատած նախագաւիթը, այնտեղից անցայ վանքի բակը. Մուտքի ուղղակի դիմացը կանգնած է սուրբ տաճարի շէնքը, աջ թեւի վրայ վեհարանն ու սեղանատունը, իսկ ձախ թեւի վրայ միաբանից կամարակապ մուտք ունեցող սենեակներն. բակում եղած շինութեանց արտաքին պատերը սպիտակ գոյնով են ներկուած։ Առաջին անգամ հարկաւ բոլոր ուշադրութիւնս կենտրոնացի մեր Նախնեաց դարաւոր սրբութեան, մայր տաճարի շինութեան վրայ. սիրտս ցաւեց այդ տեսարանից, ամօ՛թ, հազար ամօթ մեզ. այսպի՞սի դրութեան մէջ պէտք է լինի միլիոնաւոր ժողովրդի պարծանքը, սրբութիւնն ու գոյութեան հիմնաքարը. մե՞նք ենք պարծենում մեր կրօնասիրութեամբ, եկեղեցասիրութեամբ և կրօնային աւանդներով ու կրօնասիրութեամբ օտարների առաջ. ո՞ւր է մեր ինքնաճանաչութեան զգացմունքն ու արժանաւորութիւնը. չորս-հինգ միլիոն ժողովրդի մայր եկեղեցին կանգնած է անշուք, պատերը կարկատուած, քարերը փոխփոխուած, գմբէթները կարմիր ներկած, ներքուստ հիասքանչ քանդակագործութիւնը խանգարուած և սպիտակած, կողքի դըռները փոքր.... Չորս-հինգ միլիոն ժողովրդի կրօնական պետի մայր աթոռի բնակավայրը՝ անշուք, ամենահասարակ շինութիւն, որի մօտ մեր թեմական առաջնորդների տները շքեղ պալատներ կարող են համարուել։ Ա՞յս է մեր ժողովրդի հռչակուած բարեգործութիւնը։ Սակայն թողնենք այս տխուր մտքերը, պատարագի ժամանակն է։ Սուրբ Իջման տեղի առաջ գլուխս խոնարհած կանգնած եմ և լսում Ս. սեղանի վերայից «ողջոյն տուք միմեանց», եւ աշխարհիս զանազան ծայրերից եկած հայ եղբայրներն ողջունում են միմեանց սրտով և հոգւով. այստեղ ահա՛ պայծառ կերպով տեսնում են նոքա, որ նոցա թէեւ ցամաքով, ծովով և օվկիանոսով բաժանուած, բայց միացնող մի կապ կայ և այդ կապն է մեր եկեղեցին. հայ մարդն այժմ ուրիշ ի՛նչ տեղ կարող է տեսնել ու ողջունել իւր հնդկաստանցի, մոլդաւացի, ռուսաստանցի, տաճկաստանցի, բուլղարացի, ռումինիացի, պարսկաստանցի և աշխարհիս ամեն կողմերից եկած եղբօրը, ո՛չ մի տեղ, բացի իւր եկեղեցու գրկում, ուր նա վերածնուած զգացմունքով, ձեռքը սրտին դրած՝ հանդիսաւոր կերպով ասում է իւր կողքին կանգնած եղբօրը «ողջոյն ընդ քեզ» այնպիսի մի դողդոջուն ձայնով, որ արտայայտում է բերկրութիւն, կրօնական զգացմունք։

* *

Պատարագը վերջացաւ. նայեցի շուրջս, եկեղեցին լիքն էր ժողովուրդով. շատերն եւս ինձ պէս կարծելով թէ այսօր եպիսկոպոսների ձեռնադրութիւն պէտք է լինի, շտապել էին ներկայ լինել. սակայն յայտնուեցաւ որ ձեռնադրութիւն չկայ տաճկահայ եպիսկոպոսաց և վարդապետների չգալու պատճառով և յայտնի էլ չէ թէ երբ կ՚լինի։ Նոյն իսկ Երեւանից շատերն եկել էին այդ հանդէսը տեսնելու. այս էր ահա՛ պատճառն որ միւռոնօրհնէքից դեռ եւս ութ օր առաջ սուրբ Էջմիածնի տաճարը լիքն էր ուխտաւորներով. ներկայ եղողների մէջ աչքի էին ընկնում Թիֆլիզից եկած վարժուհիներն, ուսուցիչներն ու այլ ընտանիքներ։ Ով ցանկանում է սուրբ Էջմիածնի տաճարում պատարագիչ եկեղեցականին տեսնել, պէտք է շուտ եկեղեցի ներս մտնէ և ամենից առաջ կանգնէ, ապա թէ ոչ չի կարող տեսնել՝ թէ ի՞նչ է կատարւում սբ. բեմի վրայ, վասն զի սբ. Իջման տեղի առանձին շինութիւնն որ ուղղակի տաճարի մէջ տեղն է կառուցուած և հաստ սիւների առաջ շինուած երկու հայրապետական բազմոցները խանգարում են եւ բեմը համարեա՛ թէ չէ երեւում. խօսքս գլխաւոր բեմի մասին է, որովհետեւ միւս երկու բեմերը գտնուում են միմեանց դիմաց՝ Իջման տեղի աջ և ձախ կողմում, Տաճարի սիւնակամարները նկարուած են գեղեցիկ ճաշակով, սակայն ափսոս որ մեծ մասամբ արդէն փչացել եւ փչանում են։ Տաճարի գլխաւոր մուտքի վրայ կառուցուած զանգակատունը գեղեցիկ ճարտարապետական կերտուած է և ունի հայկական ճաշակով կազմուած քանդակագործութիւն. եթէ ամբողջ եկեղեցին նոյն ճաշակով լինէր շինուած, ամեն մի Եւրոպացի այցելուի հրճուանք կը պատճառէր իւր գեղեցկութեամբ և ճարտարապետական արուեստով։ Տաճարից դուրս գալով և վեհարանի առաջից ու սեղանատան մուտքի առաջից անցնելով՝ մտանք Ղազարապատի բակը, որ նման է մի քարվանսարայի. ընդարձակ բակի շուրջը շինուած են երկյարկանի տներ վանքի հիւրերի և ուխտաւորների համար. բակի մէջ շինուած փոքր աւազանի միջով եռում էր ջրի նման մի բան, որ մաքուր չէր։ Ղազարապատից դուրս գալով անցանք դէպի Ներսէս Ե. երջանկայիշատակ կաթուղիկոսի շինել տուած լիճը, որ շատ լաւ տպաւորութիւն թողեց մեզ վրայ. դա խսկապէս մեծ, մաքուր և փառաւոր աւազան է սըրբատաշ քարերից շինուած, որի երկարութիւնը եթէ չենք սխալւում 80 սաժէն, իսկ լայնութիւնը 30 սաժէն է. աւազանը լցուած էր մաքուր ջրով. աւազանի շուրջը տնկուած են սօսւերախիտ ծառեր. լաւ զբօսավայր լինելու ամեն յատկութիւններն ունի այդ տեղը։ Լճից ոչ հեռու է նաև Ներսէսի տնկել տուած անտառը։ Այդտեղից անցանք դէպի սբ. Գայանէի վանքը, որի գաւթում ամփոփուած են բազմաթիւ կաթողիկոսների երկրային մընացորդները (1). վանքի մէջ, սբ. սեղանի տակ գտնուած մի փոքրիկ խորանում ցոյց է տրւում սբ. Գայանէ կոյսի գերեզմանը. այդ խորանի մուտքը բեմի ձախակողմեան խորանի միջից է և մի այնպիսի նեղ անցք է, որ մի մարդ գլուխը ոտքերին կպցրած հազիւ կարողանում է անցնել. Նոյն երեւոյթը տեսանք մենք նաև սբ. Հռիփսիմէի վանքում. միթէ՞ աւելի վայելուչ չէր լինի, եթէ ամեն ոք առանց գլուխը քարին խփելու կարողանար մերձենալ՝ բարոյական կանանց իդէալը ներկայացնող այդ սուրբ կուսանց փշրանքներին. մուտքերը պէտք է մի փոքր ընդարձակել, ինչպէս որ արուած է Օշական գիւղում սբ. Մեսրոպի գերեզմանն ամփոփող խորանում։ Սուրբ Գայանէի, Հռիփսիմէի և Շողակաթի վանքերում նստած են մի մի վանահայր վարդապետներ։

* *

Կրկին վերադառնալով վանքը՝ անցանք սբ. տաճարին կցուած թանգարանի դիմացի դռնով դէպ ի պարսպապատ բակն, ուր կանգնած է Մակար Վեհափառ կաթուղիկոսի շինել տուած ընդարձակ եւ սրբատաշ քարից կառուցած գեղեցիկ տըպարանը. այդտեղից մտանք ճեմարանի բակը, դիտեցինք դպրոցի դասարաններն ու լսարանները, սակայն ամենից փառաւորն է աշակերտների ննջարանը. այդ ընդարձակ, լայն և յարմար շինութեան մէջ՝ չնայելով այն բազմաքանակ մահճակալներին, որ միմեանցից բաւական հեռաւորութեամբ կարգով դարսուած էին, օդը շատ մաքուր և թարմ էր։ Մի քանի հայ գիւղացի կանայք, որ մեզ հետ միասին ներս էին մտել ճեմարանն և ննջարանը տեսնելու, անդադար օրհնում էին աշակերտներին ու ուսուցիչներին, այնչափ գրաւուել էին նոքա իրանց տեսածով։

Այս բոլորը տեսնելուց յետոյ մեզ շատ բան չէր մնում այլ եւս տեսնելու՝ բացի թանգարանից և մատենադարանից. մի ամբողջ շաբաթ ժամանակ կար, ի՞նչ պէտք էր արած. վանքի ներքին դրութիւնն ուսումնասիրել և միաբանների կեանքին մօտիկ ծանօթանալ այժմ կարելի չէր. ամեն ոք զբաղուած էր իւր պաշտօնով, հիւրեր ընդունելով, հեռի տեղերից եկած բարեկամներով և այլն. ուստի փոխանակ մի ամբողջ շաբաթ Վաղարշապատում նստելու, ընդունեցի մեծ. տիկին Տ. Յ.ի հրաւէրն ու երկուշաբթի ձիով ուղեւորուեցի դէպի Աշտարակ՝ այնտեղից Մողնի. Յաննավանք, Սաղմոսավանք, Փարպի և Օշական այցելելու մտադրութեամբ։

* *

Պատմական Աշտարակը, Ներսէս Ե.ի ծննդավայրն, հեռուից արդէն գեղեցիկ տեսարան է ներկայացնում իւր բազմաքանակ գեղեցիկ այգիներով. քարքարոտ ճանապարհը լցուած էր քուրդերի քոչերով, որոնք սարից դաշտն էին իջնում՝ պատահում էին նաեւ գնչուների խմբեր, որ մարդ տեսնելուն պէս իսկոյն ողորմութիւն են խնդրում. ուղեկից վարժուհիներիս հետ ի միասին պատիւ ունեցանք այդ գնչուների խմբից մէկ մանկան տարօրինակ պարն ու երաժշտութիւնը լսելու. հազիւ 7 տարեկան մի մանուկ մօտեցաւ կառքին, սկսեց պարել և բերանով մի այնպիսի բուն ասիական ու վայրենի ձայներ արձակել ու դէմքի ծամածռութիւններ անել, որ այն կարելի էր չը ծիծաղել. չը նայելով որ ամենքս մի մի բան տուինք, որ լռէ և հեռանայ, սակայն երեխան—գուցէ մօր հըրամանով—վազում էր կառքի ետեւից իւր երաժշտութեամբ հանդերձ, չը վախենալով նոյն իսկ մտրակիս սպառնանքից. ստիպուեցանք կառքը նորից կանգնեցնել և կրկին անգամ նորան մի բան տալ, որպէս զի ազատուենք նորա ձեռքից։

Աշտարակ գիւղում գիշերելով՝ միւս օրն առաւօտեան ձիով ուղեւորուեցինք դէպի Մողնու վանքը. Մողնին յայտնի ուխտատեղի է ամբողջ շրջակայ գիւղերի համար. շաբաթ օրը նորա տօնի օրն է. ուստի արդէն այսօրուանից ուխտաւորներ և վաճառականներ էին եկել. մեր ուխտատեղիները մի տեսակ տօնավաճառանոցներ են, ուր կարելի է գտնել մօտակայքում արտադրուած բոլոր իրեղէնների տեսակները։ Վանահայր վարդապետը զբաղուած էր վանքին կից երկյարկանի սենեակների շինութեամբ, իսկ վանքի մէջ կար մէկ ուրիշ սուրբ Էջմիածնից ուղարկուած վարդապետ. վանքը շրջապատուած էր բազմաթիւ արձանագրութիւններով։ Այստեղից ուղեւորուեցինք դէպի Յովհաննու վանքը և ճշմարիտ հոգեկան վայելչութիւն զգացինք այս վանքի շինութեան ճարտարապետութեամբ. պատերի և բազմաթիւ խաչերի քանդակագործութիւնն այնչափ նուրբ և գեղեցիկ է, որ պատիւ կարող է բերել ժթ դարու նոյն իսկ նշանաւոր քանդակագործներին։ Ափսո՛ս որ տանիքը կիսակործան դրութեան մէջ է. վանքը վանահայր չունի, այլ գիւղի քահանան է նայողը։ Յովհաննու վանքից քարքարոտ ճանապարհների միջով ուղեւորուեցինք դէպի Սաղմոսավանք (սուրբ Սիոն). գիւղը թրքաբնակ է եւ միայն մի քանի տուն հայեր կան. վանքը յանձնուած է մի աշխարհական պահապանի հոգացողութեանը և համեմատելով Յովհաննու վանքի հետ՝ անշուք է։ Դէպի Սաղմոսավանք տանող ճանապարհը անցնում էր մի անդնդային ձորի միջով, ուր երեւում էին բազմաթիւ գետնափոր այրեր. ուղեկից աշտարակցու ասելով այդ այրերից մէկի մէջ փորուած է մի ամբողջ եկեղեցի։ Թողինք ապառաժոտ ճանապարհը և վերադարձանք Աղեքսանդրապօլից դէպի Երեւան տանող կառուղիով. ճանապարհին պատահում էին բազմաթիւ Էջմիածին գնացող ուխտաւորներ սայլերով ու ֆուրգոններով։ Արդէն մութն էր, երբ հասանք Աշտարակ։

(Սըրչքեան)

---

(1) Սուրբ Գայանէի բակումն է թաղուած նաեւ հանգուցեալ Ստեփ. Պալասանեանը։

«ՎԵՐԵԼՔ Յ՚ԱՐԱՐԱՏ». — Հետաքրքրաշարժ ճամբորդութիւն Անգլիոյ Երեսփոխանական ժողովոյ արեւելասէր անդամ և պերճախօս ատենաբան մեծայարգ Պ. Ճէյմս Պրայսի ի Կովկասիա և ի հայաբնակ գաւառս, առաջին անգամ Մասեաց գագաթն ելնելն, և այցելութիւնն յԷջմիածին։—Հեղինակ՝ Պ. ՃԷՅՄՍ ՊՐԱՅՍ, Թարգմանիչ՝ Գ. Յ. Բարազեան։ Գին 4 ղրուշ։ Պալտատլեան ընտիր տպագրութիւն։

Կեդրոնատեղի՝ Զարդարեան Գրատուն

— 77 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԹՇՆԱՄԻՆ

Ե

ԽՐԱՏՆԵՐԸ

Վայրկեան մը վերջը, Պ. տը Լասէռի յուզումն հանդարտեցաւ և նորէն նստարանին վրայ նստաւ։

—Կիյեօմ, ըսաւ, ահռելի բաներ ըսիր ինծ դու. սիրտս նոր վէրք մըն ալ առաւ. սակայն, շնորհակալ եմ քեզ որ այդպէս համարձակութեամբ խօսեցար։ Դուն իմ լաւագոյն, իմ միակ բարեկամս ես. Կիյեօմ, իրաւունք ունիս, ես չեմ հասկցեր աղջկանս նկատմամբ ունեցած պարտականութիւններս։ Աչքերս գոցեր էի, կոյր էի։ Օռօռը միշտ տղայ մը կը նկատէի։ Օ՛հ, այո՛, խստութեամբ խօսեցար ինծ, բայց ինչ որ ըսիր իրաւացի է։ Շատ ուշ, աւա՜ղ, կը տեսնեմ ու կը հասկնամ։ Կիյեօմ, մարդատեաց եղած եմ ես. կը կարծես որ զզուած եմ ընկերութենէն, ո՛չ, կը վախնամ անկից։ Ա՜յնչափ տառապած եմ։ Սակայն պէտք է որ բան մը ընեմ իմ պաշտելի աղջկանս համար. հիմա միակ բարիքն է այն որ կը կապէ զիս կենաց։ Ապու՛շ, ապու՛շ։

Եւ իմ յանցանքո՛վս... Ահռելի՛ բան է այս։

Արցունքի խոշոր կաթիլներ իր աչքերէն դուրս նետուեցան։

—Բայց ինծ ըսիր որ կարելի է զայն բուժել, շարունակեց։ Ա՛հ, պատրաստ եմ իմ միլիոններս տալու իմ զաւակս ազատելու։ Պէտք է որ նշանաւոր բժշկի՛ մը յանձնեմ զայն։ Եթէ պէտք է, պիտի ամեն ճիգ ընեմ իրմէ վեց ամիս, տարի մը հեռու մնալու։

—Կարծեմ թէ, արդարեւ, Օռօռի օգտութին համար, պէտք պիտի ըլլայ որ բաժնուիս անկից ժամանակ մը, պատասխանեց Պ. Վան Օսէն։ Շատ կը սիրես աղջիկդ, խեղճ բարեկամս, և անոր վրայ ազդեցութիւն մը կը բանեցնես որ վախնամ թէ անոր բուժումը դժուարին կացուցանէ, եթէ ոչ անկարելի։

—Կը զգամ թէ սիրտս կը խորտակուի երբ այդ բաժանման վրայ կը մտածեմ. բայց պիտի ընեմ այդ զոհողութիւնը։

—Պիտի կրնա՞ս։

—Այո։

—Լաւ։ Երէկ, մինչեւ իրիկուն, լաւագոյն ու ամենէն գործնական միջոցը փնտռեցի այս չարիքը դարմանելու համար։

—Գտա՞ր։

—Այո։

—Ո՛հ, խօսէ՛, Կիյեօմ, շուտ ըսէ՛ ինծ...

—Օռօռ խենդեցած չէ, փա՛ռք Աստուծոյ. պէտք չկայ ուրեմն նշանաւոր բժշկի մը յանձնել զայն. Բայց անպատճառ պէտք է որ այստեղէն դուրս ելնէ կարելի եղածին չափ շուտով։ Կը յուսամ որ շատ ուշ չէ, բայց ժամանակ է վերջապէս զայն քիչ մը, այսինքն կամաց կամաց և զգուշութեամբ, ընկերական կենաց շարժումին մէջ մտցնելու։ Պէտք է որ նախ տեսնէ որպէս զի կարենայ դիտել։ Իր դաստիարակութիւնը պէտք է ընել այն կրթութիւնը զոր Լասէռի կոմսին աղջկան կը վայլէ տալ։ Օռօռ չափահաս աղջիկ մըն է որ տղայ մնացած է և զոր կին պէտք է ընել։ Իրաւ է թէ այս գործը ձեռնարկողին համար շատ դժուարին է։

«Չեմ յորդորեր որ աղջիկդ օրիորդաց գիշերօթիկ վարժարան մը դնես. շատ լաւ այդպէս դպրոցներ կան, բայց այդ միջավայրը չէ որ անոր կը յարմարի։ Արդէն, վարժարանի մը մէջ իրեն ամեն վայրկեան պէտք եղածին պէս խնամք չեն կրնար տանիլ։ Պէտք է որ աղջիկդ դաստիարակուհի մը ունենայ, ոչ շատ երիտասարդ, ոչ շատ ծեր, և շատ փորձառու, վստահելի կին մը, պարկեշտ, անձնուէր, անստգիւտ վարքով, կարելի եղածին չափ կատարեալ, որ լրջօրէն իր աշակերտուհւոյն յարի, և անոր բարեկամուհին ու քիչ մըն ալ մայրը ըլլայ։

—Այո։ Բայց ո՞ւր գտնելու է այդ հազուագիւտ մարգարիտը։

—Հոգ մի՛ ըներ, մենք կը գտնենք։

—Կա՞յ այդպէս կին մը։

—Այո, կայ։

—Կը ճանչնա՞ս։

—Կը ճանչնամ, և ձեռքիս տակն է։ Երբ ութ տարի առաջ Հոլանտայէն մեկնեցայ, ընտանեացս հետ Բարիզ հաստատուելու համար, այն պանդոկին մէջ զոր գնած էի Շանզ-Էլիզէի պողոտային վրայ, անդրանիկ աղջիկս, զոր չորս տարիէ ի վեր ամուսնացուցած եմ, տասնչորս տարեկանը պիտի մտնէր. իր քոյրը զոր այս տարւոյն սկիզբը ամուսնացուցի, տասը տարեկան էր։ Ուզելով աւարտել անոնց դաստիարակութիւնն և ամբողջացնել անոնց կրթութիւնը, դաստիարակուհի մը փնտռեցի։ Բաղդ ունեցայ գտնելու այն կինը որուն վրայ քեզ խօսեցայ։ Մեզ հետ իբրեւ ընտանեաց անդամ, եօթնուկէս տարի ապրեցաւ. այսչափը բաւական է։ Երբեք բան մը չունեցանք իրեն մեղադրելու, դիտողութիւն մը չունեցանք ընելու։ Տիպար դաստիարակուհի մըն է. ճիշդ այն կինն է զոր պէտք է ձեր աղջկան քով դնել։

—Քանի՞ տարեկան է։

—Երեսուն քառասուն տարեկան. ճըշդիւ չեմ գիտեր։

—Անո՞ւնը։

—Տիկին Տիւռան։

—Ըսել է ամուսնացա՞ծ է։

—Այրի է։ Իմ աղջիկներուս դաստիարակուհին ըլլալէ կարծեմ երեք տարի առաջ իր այրը կորսնցունելու դժբաղդութիւնն ունեցած էր։ Հանգուցեալոյն յիշատակն երկիւղածօրէն կը պահէ։ Մեծ սէր մը զգացած էր անոր վրայ. երբեք չէ թողած սուգի զգեստները։

—Ուրեմն, Կիյեօմ, կը կարծես, կը յուսաս թէ աղջիկս այդ տիկնոջ յանձնելով...։

—Այո, կը յուսամ որ տիկին Տիւռան Օռօռն իր մտաւոր ընդարմացման վիճակէն պիտի հանէ։

—Տիկին Տիւռան աղջկանս դաստիարակուհին պիտի ըլլայ։ Կ՚ըսես իրեն թէ ի՛նչ անսահման ծառայութիւն իրմէ կը սպասեմ, և պիտի խոստանաս իրեն, յանուն Պ. Բիէռ Ռուսօի, վարձատրութիւն մը որ զինքը ապագային անկախ պիտի ընէ և կարօտութենէ պիտի ազատէ զինքը և իրենները, եթէ ազգականներ ունի։

—Ինչո՞ւ իրեն խօսիմ յանուն Բիէռ Ռուսօի և ոչ յանուն Լասէռի կոմսին։

—Կիյեօմ, ըսի քեզ, ալ չեմ ուզեր Լասէռ անունը կրել։

—Լաւ։ Բայց աղջի՞կդ։

—Ես անուն մը առի, պէտք է որ այդ անունս անորն ալ ըլլայ։

—Ժամանակաւն մը համար, անպատեհութիւն չ՚կայ։ Բայց եթէ օր մը ամուսնանա՞յ։

—Այն ատեն, կը տեսնենք։

—Պիտի տեսնես որ կամայ ակամայ պէտք պիտի ըլլայ որ Լասէռի կոմսը նորէն յ՚երեւան ելնէ իր աղջկան տալու համար այն անունը որ անոր կը վերաբերի։

—Գիտեմ. բայց դեռ ատեն կայ այդ բանին։ Կարելի է վերջը բան մը սպառնայ ու գաղափարս փոխեմ։

—Կը գուշակեմ միտքդ և նոյնպէս կը գուշակեմ թէ ինչո՞ւ կը վախնաս որ աղջիկդ իր ճշմարիտ անունը կրէ։ Այս կէտին վրայ, բարեկամս, կրնամ քեզ մէկ քանի դիտողութիւններ ընել եւ լուրջ փաստեր ունիմ քեզ դէմ հանելու, բայց չեմ ուզեր քու գաղափարներուդ հակառակիլ։ Հիմակուհիմայ, քու աղջկանդ վըրայ միայն մտածենք, անով զբաղինք։ Քիչ ատենէն քանի մը օրէն դուրս պէտք է որ ելնէ ասկից. իմ կարծիքս այն է որ Բարիզ տանիս զայն. բայց, առաջ, պէտք է որ զայն ընդունելու համար պատրաստ բնակարան մը գտնես։ Դաստիարակուհի մը ունինք, բայց այս չըրաւեր։ Օռօռի դաստիարակուհին չ՚կրնար միանգամայն անոր սենեկապանուհին, խոհարարուհին, ելն ըլլալ։ Ուրեմն պէտք է որ աղջիկդ սպասուհի մը ունենայ։

—Ֆրանչէսքան կը մոռնաս։

—Ոչ, չեմ մոռնար Ֆրանչէսքան. բայց անոր ունեցած տկարութիւնը անկարող կ՚ընէ զայն հիմակուհիմայ աղջկանդ ծառայելու։

—Կը հասկնամ։ Դու դաստիարակուհին գտար, Պ. Բօռվիլիէ պիտի սպասուհի մը բերէ ինծ։ Այս իրիկուն իսկ պիտի գրեմ իրեն որ անմիջապէս մեկուսացեալ թաղի մը մէջ բնակարան մը գտնէ, վարձէ և կահաւորէ։

—Ինչո՞ւ համար մեկուսացեալ թաղի մը մէջ։

—Բայց...

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ստոյգ է թէ Պելճիոյ Լէոփոլտ Թագաւորն, ի Պերլին գտնուած պահուն գերման կառավարութեան հետ զինուորական պայմանագիր մը կնքեր է, որուն համեմատ ֆրանքօ-գերմանական նոր պատերազմի մը մէջ գերման բանակը պելճիական հողէն անցնելու և պելճիական ամրութիւնները գրաւելով Ֆրանսացւոց դէմ պաշտպանելու պիտի արտօնուի եղեր. — Այս է այժմ օրուան հետաքրքրաշարժ խնդիրներէն մին, որ Պելճիոյ մէջ սաստկապէս կը զբաղեցնէ հանրային կարծիքը. Կաթոլիկ և հակաֆրանսական կուսակցութիւնը գոհ է այսպիսի դաշնակցութենէ մը գերմանական հզօր Տէրութեան հետ, թէպէտ Գերմանիա բողոքական Տէրութիւն մը լինի, մինչ ազատասէր և ֆրանսամիտ կուսակցութիւնն հակառակ է գերմանական դաշնակցութեան մը, որ անշուշտ Ֆրանսայի դէմ կ'ուղղուի. Այսպիսի դաշնակցութեան մը նկատմամբ Համպուրկի կառավարական թերթին անցեալ աւուր ծանուցումը կը հաստատեն պելճ լրագիրք ոմանք. բայց դժուար է հաւատալ թէ Լէոփոլտ Թագաւորին նման սահմանադրական խոհեմիտ վեհապետ մը իւր ազգին մէջ գժտութիւն ձգող քաղաքական կարգադրութիւն մ'ըրած լինի, առանց վստահ լինելու թէ հանրային կարծիքը պիտի վաւերացնէ իւր գործ.

—Նափոլիի մէջ ափրիկեան գաղթային ընկերութիւն մը կը կազմուի՝ Իտալացի գաղթականներն ուղղելու համար դէպ ի բնակելի կողմերն Ափրիկէի.

—Պ. Սմէնլի որոշեց սպանեալ Պարթըլոթ հազարապետի արարքներուն նկատմամբ իւր յայտնութիւններն անգլ. դատարանի մը գնահատութեան ներկայացնել, դատ բանալով հանդուցելոյն եղբօր՝ Պ. Ուոլթըր Պարթըլոթի դէմ. Պ. Սմէնլի իրեն փաստաբան կարգեց զՍըր Չարլզ Ռըսէլ, համբաւաւոր փաստաբան Պ. Փառնէլի՝ Թայմզի դէմ դատին մէջ. Այս Պ. Սմէնլիի և Պարթըլոթի խնդիրն տարօրինակ սրտայուզութիւն մը պատճառեց Անգլիոյ մէջ, որովհետև Պարթըլոթ հազարապետին և իւր օգնական Պ. Ճէյմսընի վերագրեալ խժդժական արարք՝ Թայմզի յայտարարութեամբ՝ նոյն իսկ անգլիական ազգին քաղաքակրթական համբաւոյն արատ բերող բաներ են. (Ուրիշ պատմութեան մը նայելով, նոյն ինքն Պ. Ուոլթըր Պարթըլոթ, իւր դժբախտ եղբօր պատիւը պաշտպանելու համար, դատ կը բանայ Պ. Սմէնլիի դէմ, որ սիրով կ'ընդունի խնդիրը դատական քննութեան ներկայացնելու պահանջումն. Այս երկրորդ պատմութիւնն աւելի հաւանական է.)

—Մակեդոնացի Սերպեր բարեգործական ընկերութիւն մը կազմեցին, որոյ կանոնագիրը պիտի մատուցանեն Պելկրատի Օսմ. Վսեմ. դեսպանին, որուն պիտի առաջարկեն պատուոյ նախագահութիւնն, աղաչելով որ Վեհ. Սուլթանէն խնդրէ իւր հայրական բարեսէր հովանաւորութեան ներքև առնուլ այս հաստատութիւն. Ընկերութեան նախագահն Գալգանտէլէնցի է. գերնախագահը Մանասթըրցի. առաջին քարտուղարն Իփէքցի է, երկրորդ քարտուղարն Օհրիտացի. առաջին գանձապետը Գալգանտէլէնցի է, և երկրորդ գանձապետը Գրուշէւացի.

—Թէհրանի անգլ. դեսպան Սըր Հէնրի Տրըմ. Ուոլֆ, որ իւր կրած ծանր հիւանդութեան հետևանօք դեսպանական պաշտօնը շարունակելու անկարող կը գտնուի, անցեալ կիւրակի օր Վեհ. Շահին ներկայանալով իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց. Ն. Վեհափառութիւն իւր ականակուռ կենդանագիրը նուիրեց այս առթիւ, խընդակցութիւն յայտնելով այն անգլ. բժշկին որ ցայս վայր դարմանած էր զՆ. Վսեմութիւն, և որ այժմ հրաժարեալ դեսպանին հետ Անգլիա կը վերադառնայ. Կ. Պոլսոյ անգլ. դեսպանատան պահակ շոգենաւը Պաթումէ պիտի առնու զՍըր Հէնրի Տրըմ. Ուոլֆ.

—Անցեալ օր ծանուցինք թէ Վեհ. Շահն 15,000 անգլ. ոսկւոյ արժողութեամբ բաժնեթուղթ գնած է «Պարսկաստանի ծխախոտի Ընկերութենէն», որ անգլ. դրամագլխով կազմուած է. Այս ընկերութիւն Պարսկաստանի մէջ ծխախոտի վաճառականութեան մենաշնորհը պիտի ունենայ. Դրամագլուխն է 650,000 անգլ. ոսկի, բաժնուած 64,740 սովորական բաժնեթուղթերու, հատը 10ական անգլ. ոսկւոյ, և 2,600 հատ հիմնադրաց բաժիններու, հատը մէկ մէկ ոսկւոյ. «Արևելեան մենաշնորհաց Ընկերակցութիւնն», (անգլիական սեղանաւորական մարմին մը,) որ կը վաճառէ զայս մենաշնորհ, իրեն կը պահէ սովորական բաժիններէն 21,580 հատն և հիմնադրաց բաժիններուն ամբողջը. Կը դուշակուի թէ ծխախոտի վրայ այս գործ շահաւոր արդիւնք պիտի տայ, քանի որ ծխախոտի թէ՛ արտադրութիւնն և թէ սպառումը մեծաքանակ են Պարսկաստանի մէջ.

—Լորտ Սալզպըրի Նորընտիր Լորտ Քաղաքապետի հացկերոյթին առթիւ իւր բաժակաճառին մէջ, զոր հեռագիրը ծանոյց, բարեդէպ դիտողութիւն մ'ըրաւ. Առաջներն, ըսաւ, ազգերը կը վիճէին մեծամեծ սկզբունքներու անուամբ. Իսկ ԺԹ դարուս այս վերջին տասնամեակին մէջ, միջազգային վէճերու առարկայք գործնական համեստ խնդիրներ են. Մաքսերու խնդիրն օրուան խնդրոյ ծանրագոյնն է. Խոզի խնդիրն Ամերիկան Եւրոպիոյ դէմ դառնացնող գլխաւոր խնդիրն է. Ամերիկեան խոզերուն եւրոպեան երկրաց ոմանց մէջ սիրայօժար ընդունելութիւն չգտնելն է որ ուղղակի պատճառ եղաւ Մաք Քինլիի մաքսային արգելիչ օրէնքին. Նոյն տեղ կենդանին, խոզն, ո՛չ նուազ յուզեց և կը յուզէ պալքանեան Թերակղզին, երկար վէճեր յարուցանելով ընդ մէջ Ռումանաց և Մաճառաց, ընդ մէջ Սերպիոյ և Աւստրիոյ-Հունգարիոյ. Անգլիա և Ամերիկա գժտեալ են ծովահորթի կամ փոկ կոչուած ծովային կենդանւոյն պատճառաւ, որոյ մորթն յարգի է, և որոյ որսն Ամերիկացիք կ'ուզեն Անգլիացւոց արգիլել Պեհրինկայի ծովուն մէջ. Ֆրանսա և Անգլիա գժտեալ են խեցգետնի կամ սատակոսի որսորդութեան խնդրոյն առթիւ, ամերիկեան ջուրց մէջ. Աւասիկ «դարավերջիկ աշխարհավարութիւնն» զբաղեցնող խնդիրները.

—Պուլկարիոյ մէջ բացառիկ կարևորութիւն մը կը տրուի պուլկարական բարձրաստիճան կղերին հաշտութեան Ֆերտինանտ իշխանին և իւր կառավարութեան հետ, հաշտութիւն որոյ փայլուն ապացոյցն եղաւ Ս. Սինոդը կազմող եպիսկոպոսաց հանդիսական այցելութիւնն իշխանին. Երկու տարի յառաջ, նոյն եպիսկոպոսք կը մերժէին հնազանդիլ արքայ իշխանին, որոյ անուան յիշատակութիւնը կ'արգիլէին եկեղեցեաց, մինչ այսօր Պուլկարիոյ եկեղեցիք յականէ յանուանէ կը յիշատակեն զնա և կ'աղօթեն անոր արևշատութեան համար. Պուլկարական բարձրաստիճան կղերին այս ընթացք անշուշտ տպաւորութիւն պիտի ընէ ժողովրդեան ամեն դասերուն վրայ.

—Սթոյան Քրիսթիչ անուն սերպ քահանային սպանման առթիւ, այս օրերս սերպ և պուլկար լրագիրք վերստին իրարու դէմ կը գրեն շատ կծու լեզուաւ.

—Եօրկիոս Թագաւոր Նոր Երեսփ. Ժողովոյ բացման ճառին մէջ բերկրութեամբ յիշեց մանչ Թոռան մը ծընունդն, որ իրաց բնական կարգին մէջ օր մը արքայական գահուն յաջորդելու կոչուած է.

—Սերպ Սինոդը տակաւին չէ ընդուներ ընդհանրական ժողովոյ մը գումարման առաջարկն, սպասելով Ռուսիոյ Սինոդին պատասխանին, որուն պիտի համակերպի.

—Ռուս կառավարութիւնը պատերազմական նախարարին խորհրդով որոշեց երկաթուղւոյ միջոցաւ հաղորդակցութիւն հաստատել Կարսի և Տփղիսի միջև.

—Մատրիտի ծխախոտի կեդրոնական գործարանին հրդեհին պատճառաւ, տասն հազար գործաւորուհիք պարապ մնացած են. Քրիստինէ խնամակալ Թագուհւոյն նախագահութեամբ, նպաստամատոյց յանձնաժողով մը կազմուեցաւ.

—Պ. Սթամպուլով ի մօտոյ պտոյտ մը պիտի ընէ եւրոպեան երկրաց մէջ.

—Արժանթինի կառավարութիւնը խուզարկութեանց ձեռնարկեց Յովհան Օրթ նախկին արքիդքսին և իւր նաւուն վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար. Այս դժբախտ արքիդքսին կորուստն օրուան մեծագոյն դէպքն է ի Վիեննա.

—Միլան Թագաւոր Պաթեմպերկեան իշխանին և յետոյ Ֆրանձ Եօզէֆ կայսեր հետ երկար տեսակցութիւններ ունենալէ յետոյ Վիեննայէ Փարիզ գնաց.

—Նորընտիր լորտ քաղաքապետը խոստացաւ քաղաքային պալատան մէջ ի մօտոյ մեծ գումարում մ'ընել Ռուսիոյ Հրէից վիճակին վրայ խօսելու համար.

—Այս առաւօտեան սուրհանդակաւ առնուած եւրոպեան լրագիրներ կը ծանուցանեն անգլիական մարտանաւի մը ամբողջական կորուստը. Նորաշէն հզօր Թորփիլակիրն Սէրփէնթ Ֆինիսթէռի հրուանդանէն քիչ անդին՝ սպանիական եզերաց մօտ ժայռի վրայ ինկաւ անցեալ շաբթուան սաստիկ փոթորկին ժամանակ, և անմիջապէս ընկղմեցաւ. Նաւաստեաց հետ կորան 240 սպայք և նաւազք. Այս մարտանաւ նոր շինուած էր, նաւային ճարտարապետութեան նորագոյն կանոնաց համեմատ, և ինք Թորփիլ արձակելով հանդերձ, Թորփիլակիր նաւերն հալածելու պաշտօն ունէր, ուստի շատ սրընթաց էր, 4,500 ձիու ոյժով.

—Անգլիական և անգլօ-հնդիկ կառավարութիւնք Սըր Տոնալտ Մաքէնզի Ուոլլասի և Կ. Պոլսոյ անգլ. դեսպանատան Բ. քարտուղար Սըր Արթըր Հարտինճի պաշտօն յանձնեցին Զարեվիչին ընկերանալ ի Հնդկաստան ուղևորութեան առթիւ. Սըր Տ. Մ. Ուալլաս երբեմն Թայմզի Թղթակիցն էր ի Կ. Պոլիս, յետոյ Լորտ Տըֆրինի քարտուղարն եղաւ ի Հնդկաստան. Վերջերս Կ. Պոլիս և Սոֆիա գտնուեցաւ, և Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ գործոց վրայ կարգ մ'ընդարձակ Թղթակցութիւններ ուղղեց առ Թայմզ.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կովկասի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Թիֆլիսի թեմական Նախորդ առաջնորդ Գեր. Արիստակէս եպիսկ. Սեդրակեան Երևանի թեմի առաջնորդ պիտի նշանակուի, իսկ Գեր. Սուքիաս եպիսկոպոս Պարզեանց՝ առաջնորդ Բեսարաբիոյ թեմին.

Երևանէն կը գրեն յիշեալ լրագրաց թէ, Արժ. Գրիգոր վարդապետ Գառնակերեանց հոկտեմբերի 21ին եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն պիտի ստանար ի Ս. Էջմիածին և հոկտ. 27ին Երևան պիտի դառնար, իբր փոխ-թեմակալ այդ վիճակին.

Պալքէսիրի Առաջնորդ Գեր. Տ. Տիմոթէոս Սրբազան՝ որ վիճակին թեմերն կը շրջէր ժամանակէ մը հետէ, և վերջին օրերս ի Քիրմաստ գիւղաքաղաք կը գտնուէր, —անդ եւս օգտակար կարգադրութիւններ ընելէն ետքը՝ գնացեր է ի Պալքէսիր, ի կեդրոնավայր առաջնորդական վիճակին.

—Մամիկոնեան Աբրահամ Եպիսկոպոս՝ որ անցեալներն առանց Պատրիարքարանի գիտութեան յԱֆիոն-Գարահիսար գնացած էր և մայրաքաղաք կոչուեցաւ, —այս օրերս դարձեալ ելեր ուղևորեր է յԱֆիոն-Գարահիսար, մինչդեռ Կիլիկիոյ Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոսն ի Սիս կը կոչէ զինքն իբրև իւր ձեռնասունն, և քանիցս ի Պատրիարքարան գրած է որ անյապաղ ղրկուի. (Փունջ)

Ցաւօք կը ծանուցանենք թէ ազգ. բազմաշխատ ուսուցիչ՝ Թուաքան Բարսեղ էֆ. Տիւրկէրեան երեկ գիշեր յանկարծամահ եղաւ իւր բնակարանին մէջ ի Սկիւտար, Սէլամսըզ. Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի վաղը՝ երեքշաբթի, ժամ 5ին, ի Ս. Խաչ եկեղեցին, ուր փոխադրուած է հանգուցելոյն մարմինը.

⁂

Ցաւօք կը լսենք թէ ժամագործ Տիրնիկ էֆ. Փափազեան, եղբայր Ստեփան և Ռեթէոս էֆէնտիներու, յետ երկարատև հիւանդութեան իւր մահկանացուն կնքած է, և յուղարկաւորութիւնը վաղը պիտի կատարուի Սկիւտար.

Պաթումէն՝ այրի տիկին Դալիտա Ճէրրահեանց ստորագրութեամբ նամակ մը ստացած ենք, որով յիշեալ տիկինը կը ծանուցանէ իւր ամուսնոյն՝ Տիգրանակերտցի Պ. Պետրոս Թումեան Ճէրրահեանցի մահն. Հանգուցեալն, պաշտօնեայ Պաթումի հեռագրատան Ֆրանսական բաժնին, հոգին աւանդեր է հոկտեմբեր 18, հինգշաբթի օր. Այրի տիկին Դալիտա հրապարակաւ իւր շնորհակալիքը կը յայտնէ Պաթումի տեղացի կամ պանդուխտ ազգայնոց՝ որք մարդասիրական զգացմամբ դրդեալ՝ փութացեր են սփոփել զինքն, յաճախակի այցելութիւններով և մխիթարական խօսքերով. Հանգուցեալ Ճէրրահեանց կը թողու սգաւոր մայր մը, այրին, և երեք զաւակներ, յետին չքաւորութեան մէջ.

Հոկտեմբեր 24ին կատարուեր է Մոսկուայի Լազարեան ճեմարանին հաստատման 75ամեակը.

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Էյուպի Ս. Եղիա եկեղեցւոյ սնտուկի քառամեայ մատակարարութեան հաշուեցոյցն 1886 յունվար 1 է ցվերջ դեկտեմբերի 1889 ամի, ըստ օրինի Տնտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և անոր յայր և նման մէկ օրինակն յիշեալ եկեղեցւոյ բակը կախուած է ի տես Թաղեցւոց.

Տնտեսական Խորհուրդն այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ Թաղի Պատուարժան ազգայնոց, որ նոյն հաշուեցոյցին վրայ՝ եթէ որ և է դիտողութիւն կամ բողոք ունին, Թուականէս մինչև 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտեսական Խորհրդոյ.

Սոյն պայմանաժամին լրումէն յետոյ՝ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անընդունելի պիտի մնայ.

3 Նոյեմ. 1890 (Կնիք)

ԱԶԴ

Ռումմելիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ դպրաց սեպհականեալ վարձքներէն հետևեալները մանհիւել եղած ըլլալուն ըստ օրինի աճուրդի հանուած են. Ծախու առնելու փափաքողք առաւօտները ժամը 3ին Ռումմելիոյ ի նոյնեան վարժարան ընկերութեանս ատենակը բարեհաճին դիմել.

Ա. Թօփգաբու Պայազիտ Աղա փողոց Թիւ 5 մէկ փայտաշէն ամբողջ տուն մը, և Ներքին եղող Թիւ 7 մէկ գինետուն ամբողջ միւլքը կը վաճառուի.

Բ. Սամաթիոյ Ալթը Մերմեր Զէյնապ փողոց ոսկերչի մինեօրիկ Խաչատուր աղայի կին տիկին Մաքրուհի բուշեանի մէկ քարուկիր տունն, իւր մահուանէ յետոյ երեք զաւակացը ժառանգ մնալով, որոց մին անզաւակ մեռած ըլլալուն առթիւ յիշեալ տան երեք բաժինէն մէկ բաժինը կը վաճառուի.

Յիշեալ վաճառմունք Թուականէս վաթսուն և մէկ օր միջոցի մէջ պիտի լրանան. 3—15

18 Հոկտ. 90 186

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Արհեստական վարժարանին (Մէքթէպի Սընայի) տնօրէն անուանեցաւ Էպուզզիա Թէվֆիք պէյ.

——

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ կայս. անձնական Գանձուն Նախարարութեան Հալէպի պաշտօնեաներէն Հիւսէյին Ղալիպ էֆէնտիի.

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Քաղաքապետութեան առաջին քննիչ Միւմթազ պէյի. Սալիսէի աստիճան՝ քաղաքապետութեան քննիչ Օսման էֆէնտիի.

——

Ականակուռ Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Բ. զօրաբաժնին հրամանատար Ֆէրիդ Րիզա փաշայի և Վեհ. Սուլթանի անձնական սպայակոյտին Ֆէրիդ Րիզա փաշայի.

Առաջին կարգի Օսմանիյէ՝ Բ. զօրաբաժնին Միրլիվա Մէհմէտ փաշայի.

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Սկիւտարի հրամանատար Շէվքէդ փաշայի և Ա. ու Բ. զօրաբաժնին Միրլիվա Բեհզադ ու Նուրի փաշաներու.

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Քաղաքապետութեան իրաւասութեան ներքև գտնուած գաւառակներու ոստիկան-զինուորաց գնդապետ Թէվֆիք պէյի.

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Փարիզի դրագէտներէն Պ. Էտուառ Մոնթանիյէի.

Երրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Օսմ. կայս. Պանքայի Զմիւռնիոյ մասնաճիւղին պաշտօնեաներէն Ստեփան Նուպար էֆէնտիի կնոջ՝ Տիկին Սրբուհի Նուպարի.

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Տօքթ. Պօյաճի.

——

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Դատական գործոց Վսեմ. Նախարարը, Քաղաքապետ Րըֆաթ պէյ և Ոստիկանութեան Նախարար Նազըմ պէյ շաբաթ օրը յաջորդաբար կայս. Պալատ գնացին և ստացան Վեհ. Սուլթանի ինչ ինչ հրամանները.

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն երէկ իւր սովորական նիստը կազմեց ի Բ. Դուռն և մինչև ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց կարևոր խնդրոց վրայ.

Ելմտական նախարար Վսեմ. Ցակոբ փաշա երէկ կարևոր գործոց կարգադրութեամբն զբաղած ըլլալով, ժամ 8ին գնաց Նախարարաց Խորհրդոյ նիստին.

——

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Պերլինի օսմ. դեսպան Թէվֆիք փաշայի յանձնուած է Վեհ. Սուլթանի ինքնագիր մէկ նամակն, ուղղեալ Գերմանիոյ կայսեր. Այս նամակ կը վերաբերի երկուց կառավարութեանց միջև կեցած բարեկամական յարաբերութեանց ամրապնդման. Թէվֆիք փաշայի պաշտօն յանձնուած է միանգամայն բերանացի կերպիւ Վիլհէլմ կայսեր հաղորդել Վեհ. Սուլթանին՝ Ն. Վեհափառութեան նկատմամբ տածած համակրանքը.

Թէվֆիք փաշա այս առաւօտ Պերլին ժամանած է.

——

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյ նախընթաց օր Բերա երթալով, այցելութիւն տուաւ հելլենական դեսպան Պ. Մավրոկորտաթոյի և սերպիական դեսպան Պ. Նովաքովիչի.

——

ԲԱԹՄԱՆԻ ՏՈՒՐՔԸ

Բաթմանի տրոց համար կազմեալ յանձնաժողովը շաբաթ օրն ի նիստ գումարեցաւ Արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ ընդ նախագահութեամբ նոյն Նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի.

Անցեալ նիստին որոշուած էր որ օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանք սոյն նիստին վերջնական պատասխան մը բերեն թէ դեսպանատունք կ'ընդունի՞ն այն բարեփոխութիւնները զորս կայս. կառավարութիւնը կատարած էր Բաթմանի տրոց կանոնագրոյն մէջ. Դեսպանատանց առաջին թարգմանք անցեալ չորեքշաբթի օր աւստրիական դեսպանատան մէջ ի նիստ գումարելով, յետ երկար խորհրդակցութեան, միաձայնութեամբ որոշած են ընդունիլ կատարուած բարեփոխութիւնները. Արդ, աւստրիական դեսպանատան երկրորդ թարգմանը շաբաթ օրը յանձնաժողովին ներկայացաւ և յանուն օտար դեսպանատանց առաջին թարգմաններուն ծանոյց թէ կատարուած բարեփոխութիւնք պիտի ընդունուին դեսպանատանց կողմէ. Ասոր վրայ յանձնաժողովը հարկ եղած տեղեկագիրը պատրաստեց, զոր պիտի մատուցանէ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին.

——

ՀԱՅ ԱՄԲԱՍՏԱՆԵԱԼՔ

Խռովարարաց խումբին պատկանելուն համար ձերբակալեալ Ռուսիացի Պատրիքոֆ անուն անձին նախնական հարցաքննութիւնք աւարտած ըլլալով, թուղթերը նախընթաց օր յանձնուեցան վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազութեան, որ իւր դատագիրը պատրաստելու վրայ է. Նախնական քննութիւնները պարունակող գրութիւնք ինչպէս նաև ընդհանուր դատախազի դատագիրն այսօր պիտի յանձնուին Ամբաստանից ատենին.

⁂

Պալաթի բաղնիքին դաֆէնճի Սեբաստացի Համբարձումի երկրորդ դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ օր Եղեռնադատ ատենին առջև. Ինչպէս յայտնի է, Համբարձում, կայս. կառավարութեան դէմ անճահ խօսքեր ըրած ըլլալուն համար ամբաստանուած էր. Դատը յետաձգուած էր մէկ քանի վկայից բերուելուն համար. (Թ. Հաքիքաթ)

——

ՔԻՒՐՏ ՀԵԾԵԼԱԶՕՐՔ

Այս աւուր Թ. Հաքիքաթի մէջ կը կարդանք թէ Դ. զօրաբանակի հրամանատար Զէքի փաշա՝ Կարնոյ, Մշոյ, Բաղէշի ու Վանայ կողմերը քննական պտոյտ մը կատարած պահուն, Աշիրէթներու պետերուն յորդորներ ու մեծարանքներ ըրեր է, ի միջի այլոց ըսելով որ հայրենասիրական պարտականութեանց բարձրագոյն աստիճանը պիտի ըլլան հաւատարմական արարք. Ցեղապետները պատասխաներ են թէ իրենց փափաքն է աւելի ևս ամրապնդել այն հաւատարմական զգացումները զորս կը տածեն առ կայս. կառավարութիւնն և միշտ արժանանալ Վեհ. Սուլթանի բարձր համարման. Ցեղապետք խոստացեր են, Զէքի փաշայի կողմէն ցոյց տրուելիք կարգադրութեան համաձայն, վերոյգրեալ նահանգաց ու գաւառաց քիւրտ ժողովուրդէն հեծելազօրաց զօրաբաժին մը կազմել, որոյ իւրաքանչիւր գունդն հազար հոգիէ բաղկանայ. Խնդիրը Վեհ. Սուլթանին մատուցեալ ըլլալով, Ն. Վեհափառութիւն հրամայած է ըստ այնմ պէտք եղածն ի գործ դնել.

Ֆէրիդ Մուզաֆֆէր փաշա, որ այդ հեծելազօրաց կազմութեան հսկելու համար ղրկուած էր, Երզնկա ժամաներ է.

——

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Կ'ըսուի թէ Մուտանիա-Պրուսայի երկաթուղւոյն արտօնատէր Պ. Նակէլմաքէրս առաջարկեր է կայս. կառավարութեան՝ Գասապայի երկաթուղւոյ ընկերութենէն գնել այդ գիծն այն ճիւղն որ զայն պիտի կցէ Պանտըրմա-Քոնեայի գծին, որուն մենաշնորհն ևս տրուած է Պ. Նակէլմաքէրսի.

⁂

Սէլանիկ-Մանասթըրի երկաթուղւոյն արտօնատէր Պ. Քաուլա առաջարկած է Առևտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան որ այդ գծի շինութեան ատեն պաշտօնավարելու համար երկու սպայակոյտի սպաներ և ցամաքային երկրաչափական վարժարանէն երկու վկայեալ շրջանաւարտներ որոշուին. Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութիւնն ևս վերջին երկու երկրաչափներն որոշած իսկ զինուորականներու համար ալ գրած է Սպարապետի Դրան.

——

Պ. ՊԱՐՏԱՔ

Պ. Պարտաք որ նախնական բանակցութիւններ կը կատարէ մաքսային հասոյթներով երաշխաւորեալ պարտատոմսից միացման համար, այդ բանակցութիւններն յաջողապէս աւարտելու մօտ է և շուտով կը մեկնի մայրաքաղաքէս. Պ. Պարտաք Եւրոպա կ'երթայ իւր բարեկամաց հետ համաձայնելու համար այս ելմտական գործողութեան վրայ.

Պ. Պարտաք և Օսմ. Պանքայի տնօրէնը շաբաթ օրը Մալիյէ երթալով այդ ծրագրոյ վրայ բացատրութիւններ տուին.

——

ՀՐՇԷՋ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

Բարիզէն՝ կոմս Մօփլէր և Պ. Լէօն Բլառ իրենց նորահնար հրշէջ գործիներու մէկ օրինակը ղրկած ըլլալով ի Կ. Պոլիս՝ իրենց ներկայացուցչաց միջոցաւ Վեհ. Սուլթանին մատուցած են. Ն. Վեհափառութիւն հրամայած ըլլալով այդ հրշէջ գործիին փորձը կատարել տալ իւր ներկայութեան, յոյժ գոհ մնացեր է և բարեհաճած է Մէճիտիյէ պատուանշան շնորհել անոր հնարիչներուն. Այդ հրշէջ գործիներէն մեծ թուով ապսպրուած են մայրաքաղաքիս մէջ ընդհանրացնելու համար.

——

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Գերմանական դեսպան Պ. Ռատովից շաբաթ իրիկուն դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը, դեսպանք և այլք. Հացկերոյթէն յետոյ Տիկին Ռատովիցի կողմէ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ.

——

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ-ՀԵՌԱԳԻՐ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Առողջապահական վարչութիւնը նոյեմբեր 3/15 Թուականաւ հետևեալ շրջաբերական հեռագիրն հաղորդած է քարանթինայի կայարանաց.

Առողջապահական խորհուրդն, անփոփոխ պահելով հանդերձ Մէրսինէն մինչև ի Պէրութ (առանց այս վերջինն հաշուելու) գտնուող նաւահանգիստներու համար հաստատեալ քարանթինան, որոշած է բժշկական այցելութեան ենթարկել այն նաւերն որք կուգան Մէրսինէն, Եաֆայէն, Պէրութէն եւ ասոնց մէջտեղ գտնուած նաւահանգիստներէ որք քարանթինայի չեն ենթարկուած.

Առողջապահական Տեսուչ

ՏՐ. ՎԻՏԱԼԻՍ

——

ԿԱՐՆՈՅ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՍԸ

Կարնոյ անգլիական հիւպատոս Պ. Քլիֆորտ-Լոյտ շաբաթ օրը մայրաքաղաքս ժամանեց.

——

ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Առևտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը պատրաստած է Քարափանց շինութեան համար Պ. Կռանէի հետ կնքելի պայմանագիրն և Բ. Դրան մատուցած. Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ զբաղած է նաև այդ խնդրով.

Պ. Կռանէ երէկ Նախարարաց Խորհրդոյ ի նիստ գումարած պահուն Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Առևտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Վսեմ. Բաիֆ փաշայի հետ.

Պ. Կռանէ այս իրիկուն Փարիզ կ'ուղևորի իւր փոխանորդելոյն՝ Միշէլ փաշայի եւ դրամատերց հետ բանակցելու համար. Տրուելիք կայս. Ֆէրմանի մասին Պ. Կռանէ բանակցութիւններ կատարած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Ցարութիւն փաշայի հետ.

Կայս. Ֆէրմանին համար կատարելի գործողութիւնք աւարտած ըլլալով մէկ քանի օրէն պիտի յանձնուի.

Պոլսոյ քարափանց շինութիւնը 3-4 տարիէն պիտի աւարտի.

Մենաշնորհի պայմանաժամն է 85 տարի. Կ'ըսուի թէ ընկերութեան դրամագլուխը վաթսուն միլիոն ֆրանքի չափ պիտի ըլլայ.

——

ԳՈՐԾԱՐԱՆՔ

Գարեջուրի եւ այլ այդ կարգի գործարանաց հաստատման համար այլ և այլ կողմէ դիմումներ կ'ըլլան Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան՝ մենաշնորհ խնդրելու համար.

Պետական Խորհուրդը քննած է այդ խնդիրն և նկատելով որ երբ Բաժանթի տրոց գանձման սկսուի, այդ կարգի հաստատութիւնք մենավաճառի դրութեան ներքև չ'պիտի առնուին և նկատելով որ ամեն ոք, ըստ նոյն օրինաց, հարկ եղած տուրքը վճարելով կրնայ այդ կարգի գործարաններ հաստատել, որոշած է որ ի բաց առեալ մեծ հաստատութիւնները, գարեջուրի և այդ կարգի գործարանք կրնան բացուիլ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ տրուած արտօնագրով.

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն այս որոշումը հաղորդած է Առևտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան.

——

ՎԿԱՅԵԱԼ ՀՆՏԱՀԱՆՔ

Մեր ուրբաթ աւուր թուով հրատարակեալ ցուցակին մէջ՝ որ կը պարունակէր Պրուսայի մէջ վկայեալ հընտահաններու անուններն, սխալմամբ չէր յիշատակուած առաջին կարգի վկայեալ հնտահան Միհրան էֆ. Խանճեան, Կ. Պոլսեցի.

——

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԱՐԿԱԾ

Ծանուցուեցաւ թէ անցեալ օր ի Սէլանիկ պատահած ողողմանց պահուն Սէլանիկի ու Միթրովիցայի միջև երկաթուղւոյ կառախումբ մը գծէն ելած էր կամուրջին փլչելովն և թէ այդ կառախումբին մէջ զինուորք կը գտնուէին. Արդ, ըստ նորագոյն տեղեկութեանց Սալոնիկի, այդ զինուորներէ քանի չափը մեռեր և երեսունի չափն ալ վիրաւորուեր են.

——

ԱՐԵՒ. ՃԵՊԸՆԹԱՑ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ

Արևելեան երկաթուղեաց ընկերութիւնը կը ծանուցանէ մեզ թէ Արև. Ճեպընթաց կառախումբն այս իրիկուն իւր սովորական ժամուն պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս ի Բարիզ.

——

ՄԱՎԶԵՐԵԱՆ ՀՐԱՑԱՆ

Մավզերեան զինագործարանին մէջ յատկապէս շինուած երկու գեղարուեստ հրացանները մատուցուած են

Վեհ. Սուլթանին։ Այս հրացանաց փողերը զարդարուած են գեղեցիկ քանդակներով և փղոսկրեայ զարդերով։ Հրացաններուն վրայ ոսկի տառերով արձանագրուած է Վեհ. Սուլթանի անունն, և օսմանեան զինանշանն ու Թուղրան։

Վեհ. Սուլթանն իւր բարձր գոհունակութիւնը յայտնած է այդ հրացաններու համար։

ՋՈՒՊՈՒՔԼՈՒԻ ՔԱՐԻՒՂԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑԸ

Կը յիշուի թէ Հաճեան, Սամանճեան ու Մոմճեան ընկերութիւնը դատ բացած էր Պետական Խորհրդոյ անդամ Սամի պէյի դէմ Ջուպուքլուի քարիւղի մթերանոցներու սեպհականութեան ծանօթ խնդրոյն առթիւ։

Արդ, Վճռաբեկ ատեանը վերջնապէս հաստատած է նախապէս տրուած վճիռն, որ սեպհականութեան իրաւունք կու տայ Սամի պէյի։

ՕՍՄ. ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Օսմանեան Նամակատունը ցարդ թղթատարով ղրկուած գրքերու իւրաքանչիւր հարիւր կրամին համար քառասուն փարա կ'առնէր։ Արդ, Նոր որոշման մը համաձայն, ծովու ճամբով ղրկուած գրքերու իւրաքանչիւր 75 կրամէն 10 փարա պիտի առնուի և ցամաքի ճամբով ղրկուածներու իւրաքանչիւր 100 կրամին համար 20 փարա։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, Հալէպի մէջ չորեքշաբթի օրուան ժամ 10էն մինչեւ հետեւեալ օրուան ժամ 10, հնտախտի 3 մահեր պատահած են, Մէնքուլիճէ գիւղին մէջ՝ 1, Էտլիպի մէջ՝ 4։ Երեքշաբթի օրը Պիրէճիկի մէջ՝ 3։ Րիհանիյէի մէջ մէկ շաբաթուան միջոցին՝ 11 և Հաբիմ ու Եաբէրիճա գիւղախումբերու մէջ՝ 15։ Ի Մարաշ՝ երկու օրուան մէջ 6, և ի Քիլիս՝ 1։ Հինգշաբթի օրուան ժամ 10էն մինչեւ հետեւեալ օրուան ժամ 10, Հալէպի մէջ՝ 2, Քիլիսի մէջ՝ 5, Պիրէճիկի մէջ՝ 5, Մարաշի մէջ՝ 16, Այնթապի մէջ՝ 3։ Համաի մէջ չորեքշաբթի օրը՝ 3 և հետեւեալ օրը՝ 2, Հոմսի մէջ 30 վարակեալ և 24 մեռեալ։

Ուրբաթ օրուան ժամ 10էն մինչեւ հետեւեալ օրուան ժամ 10, Հալէպի մէջ հնտախտի 5 մահեր պատահած են։ Չորեքշաբթի օրը Պիրէճիկի մէջ՝ 5, Իսկէնտէրունի, Քիլիսի ու Մարաշի մէջ՝ 16 և Այնթապի մէջ՝ 3։ Նոյեմբեր մէկին ի Պիրէճիկ՝ 1 և երկրորդ օրը քսան և չորս ժամուան մէջ Համաի մէջ 2 վարակեալ ու 2 մեռեալ։ Հոմսի մէջ եւս 25 վարակեալ ու 33 մեռեալ։ Նոյեմբեր 1ին Իսկէնտէրունի մէջ հնտախտի դէպք մը պատահեր է։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կայս. բժշկական ընկերութեան վերջին նիստին մէջ Տոքթ. Լօզօթէթ և Տոքթ. Զարդարեան շահեկան բանախօսութիւններ կարդացին գիտական նիւթերու վրայ։ Տոքթ. Զօէրոս փաշա ժողովին հաղորդեց Պէյկոզի ջրամբարներուն մասին իւր կատարած քննութեանց արդիւնքը. այդ ջրերը քննելով՝ Զօէրոս փաշա անոնց մէջ չէր գտած ժանտատենդի (Թիֆօ) որդեր։ Ցեառոյ խօսեցաւ չորս անձանց վրայ որք Սելանիկի նահանգին մէջ կատաղած գայլէ մը խածուած ըլլալով, մայրաքաղաքս ղրկուած էին բաստէօռեան դրութեամբ դարմանուելու համար։ Ասոնցմէ մին՝ որ երեսէն խածատուած էր ծանր կերպով, մեռեր է իւր հիւանդանոց մտնելու չորրորդ օրը և արկածին 24րդ օրը. իսկ միւս երեքը ողջ են եւ բաստէօռեան պատուաստն յաջողապէս ի գործ դրուած է անոնց վրայ։ Զօէրոս փաշա չպիտի թողու դեռ որ մեկնին իրենն հիւանդանոցէն ու պիտի հսկէ անոնց վրայ։

—Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ կայս. բժշկական վարժարանէն ելնող բոլոր բժիշկք բաստէօռեան դրութիւնն ուսանին եւ Զօէրոս փաշայի հիւանդանոցն աւելի եւս ընդարձակուի։

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է արծաթ չքանշաններ շնորհել այն զինուորաց, որք 1302 տարւոյն գրուած ըլլալով, այժմ արձակուած են և որք կը վերստանձնեն զինուորական ծառայութիւնը։

—Կայս. հրամանաւ՝ Բեդրոսպուրկի օսմանեան դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Նասրի պէյ կայս. պալատան քարտուղարաց կարգը դասուած է։

—Կէլիպօլուէն կը գրեն թէ ծովու վրայ նաւու մը մէջ ոճիր մը գործուած է։ Նաւուն մէջ երեք մարդ գտնուած են, երկուքը սպաննուած և երրորդը կապուած։ Ապրանքներն ու դրամը գողցուած են։ Տեղական կառավարութիւնը չորս հոգի ձերբակալած է իբրեւ կասկածելի։

—Սպարապետի Դրան ընդհանուր պիտոյից վարչութեան դեր-նախագահ Միրլիվա Շահին փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, շաբաթ գիշեր մեռաւ և յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ։

—Երէկ Ոստիկանութեան Դրան հիւանդանոցին մէջ Քիւրտ Ալի անուն մարդ մը անձնասպանութիւն փորձեց։ Այս մարդ, որ կեդրոնական բանտին մէջ կը գտնուէր, հիւանդացած ըլլալով, նոյն հիւանդանոցը փոխադրուած էր։ Քիւրտ Ալի հիւանդանոցին առջեւ գտնուած ծառէն ինքզինքը կախեց չուանով մը։ Պահապանք տեսնելով անմիջապէս չուանը կտրեցին և Քիւրտ Ալին մարած վիճակի մէջ հիւանդանոց փոխադրեցին, ուր չորս ժամ յետոյ ինքզինքը գտաւ։

—Կարնոյ մէջ Թաղապետական դեղարան մը հաստատուած է։

—Պրուսայի մէջ Պ[illegible] անուն Թուրքերէն թերթ մը հրատարակուիլ սկսած է։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան մասնագէտ խորհրդականին տրամադրութեան ներքեւ սպայակոյտի երկու սպայներ գտնուին։ Սպարապետի Դուռն ևս երկու սպայներ ընտրած և անունները մատուցած է Վեհ. Սուլթանին։

—Շաբաթ օրը Ներքին գործոց պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ նախարար Վսեմ. Միւնիր փաշայի և քննեց Քաղաքապետութեան ու Տօլմա Պաղչէի կազարանի վարչութեան միջեւ եղած հաշուական գործողութիւնները։

—Սկիւտարի Թոյղար Համզա Թաղին մէջ փողացաւ երեւան ելած ըլլալով, նոյն Թաղի տղայոց մեծ մասը վարակուեր և մէկ քանի մահեր եւս պատահեր են։

—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ հինգ հազար դրուշի յաւելում մը պիտի ըլլայ քաղաքային պաշտօնէից հանգստեան թոշակի սնտուկին յատկացեալ գումարին վրայ։ Այս որոշում Նախարարաց Խորհրդոյ մատուցուած է ի քննութիւն։

—Կեսարիոյ նորընտիր կառավարիչ Իզզէթ պէյ իւր պաշտօնին վերաբերեալ հրամանագիրն ստացած ըլլալով, ի մօտոյ իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

—Բ. Դուռը վաւերացուցած է Մանասդըրի հելլենական նորընտիր հիւպատոս Պ. Բաբատաքուլօի պաշտօնը։

—Կիրակի առաւօտ ի Գանլըճա վախճանեալ Ֆուատ փաշայի ծովեզերեայ ապարանքի կանանոցէն հրդեհ ծագեցաւ։ Անմիջական օգնութեանց շնորհիւ միայն այդ մասն այրեցաւ։

—Պելճիական դեսպան Պ. Պորչկրավ իւր բնակութիւնը Պէյօղլուքերէի ամառանոցէն Բերա փոխադրեց շաբաթ օրը։

—Օսմ. հանրային պարտուց վարչութեան Ֆրանսական պատուիրակ Պ. Օպալէ Մարսիլիոյ ճամբով Բարիզ ուղեւորեցաւ։

—Շաբաթ օրը Թրամուէյի կառք մը Բերայի Գալըրիթան փողոցէն անցած պահուն Թուրք ծերունւոյ մը վրայէն անցնելով, կոխոտեց զայն։ Վիրաւորեալը հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Ռուսական դեսպանատան պահակ Բօյէէ չոգենաւը շաբաթ օրը Պիրէօն ուղեւորեցաւ, ուր պիտի մնայ Զարեւիչին ի Յունաստան բնակութեան միջոցին։ Պ. և Տիկին Նէլիտով հրաժարած են Աթէնք երթալու խորհուրդէն։

Պ. Երուանդ Ցակրեան, նախկին երաժշտապետ Գատը-գիւղի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյն, մի քանի տարիներէ ի վեր Բարիզ կը գտնուէր իւր դաշնակայարդարի արուեստը կատարելագործելու համար։

Հռչակաւոր Էռառի գործարանի մէջ կատարելագործած է իւր արուեստը, իբր գլխաւոր դաշնակայարդար (accordeur en chef) աշխատելով և Բարիզի այդ առաջնակարգ գործարանէն պատուաբեր վկայական ստացած է՝ հաստատող իւր վարպետութիւնը։

Պ. Ե. Ցակրեան իւր հետ բերած է ճոխ հաւաքածոյ մը կատարելագործեալ նոր գործիներու։

Առ այժմ Ղալաթիոյ Պանք Օթօմանի մօտ տպարանապետ Մանուկեան Էֆէնտիի տպարանը կը գտնուի՝ ի դիւրութիւն զինքը հարցնողաց և ի մօտոյ դաշնակի նոր արուեստանոց մը պիտի բանայ ի Բերա։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՈՒՂԵՑՈՅՑ
Էնտիքաթէօռ Օռիանթալ

Կը խնդրուի այն անձերէն որք խոստացած են ծանուցումներ հրատարակել Արեւելեան Ուղեցոյցին մէջ, կարելի եղածին չափ փութով ուղարկել զայնս Էնտիքաթէօռի վարչութեան, ի Ղալաթիա, Իգմիրլի Օղլու խան, Թիւ 7, նկատելով որ առաջին Թիւը մամլոյ տակ է արդէն։

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
ՏՊԱՐԱՆ, ՎԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ
Սուլթան համամ փողոց, թիւ 14, Կ. Պոլիս

ՄԱՄԼՈՅ ՏԱԿ
ՍԿԶԲՆԱՏԱՐԵՐՔ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ
Ի ՊԷՏՍ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ
ԳՐԵՑ
Կ. Ս. ԽԻԹԻՒՃԵԱՆ
Ուսումնական Տեսուչ Ազգ. Վարժարանաց
Յանձնարարութեամբ եւ Վաւերացմամբ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ
ԱԶԳԱՅԻՆ
ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏՔԹ. ՔՈԽԻ ԻՒՐ ԳԻՒՏԻՆ ՎՐԱՅ

ՎԻԷՆՆԱ, 15 Նոյմ.— Տքթ. Քոխի առաջին հրատարակութիւնն այսօր լոյս տեսաւ միանգամայն ի Վիէննա և ի Պերլին։ Դեղին կարեւորագոյն հանգամանքն իւր յատուկ ազդեցութիւնն է հիւծախտի ամէն տեսակաց վրայ։ Միջոց կ'ընծայէ հիւանդութիւնն ստուգելու (diagnostiquer) իւր սկզբնաւորութեան մէջ։ Միկրոբները չսպաններ, բայց կը փճացնէ այն միկրոբները պարունակող հիւսկը (tissu)։ Նոր սկսած հիւծախտը չորսէն վեց շաբթուան մէջ կ'աղէկնայ, եթէ անմիջապէս դարմանուի։

Այսօր, Վիէննայի Բժշկական Վարժարանին մէջ, իրենց դասերուն չսկսած, դասախօսք Նոթնակէլ և Պիլրոթ յայտարարեցին թէ պարտականութիւն կը համարին ուսանողաց ուշադրութիւնն հրաւիրել Տքթ. Քոխի մեծ գիւտին վրայ, այն է հիւծախտի դարմանին վրայ, որ բժշկական գիտութեան մէջ դարագլուխ մը պիտի կազմէ, և ամենամեծ գիտնոց կարգը պիտի դասէ զՏքթ. Քոխ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՖԻԱ, 15.—Նախարարութիւնը սա կերպիւ ամբողջացաւ.— Պ. Կրէքօվ, նախկին նախարարն, արտաքին գործոց նախարար անուանեցաւ։ Պ. Պէլչով, ելմտական նախարարութեան ընդհանուր քարտուղարն, ելմտական նախարար անուանեցաւ։ Այս անուանմունք լաւագոյն տպաւորութիւն ըրին ամէն շրջանակներու մէջ։

ՍՈՖԻԱ, 15.—Պ. Սթամպուլով Սուպրանյէին մէջ կարդաց իշխանական հրամանագիրն, որով երկու նոր նախարարաց անուանումը կը ծանուցուի։ Ժողովը ծափահարութեամբք ընդունեց։

ՎԻԷՆՆԱ, 15.—Գերմանիոյ հետ կնքուելիք դաշնագրին վրայ կանխաւ խորհրդակցելու համար աւստրիացի և մաճառ պատուիրակաց գումարում մը պիտի լինի վաղայաջորդ օրը։

ԼԱ ՀԷ, 15.—Ծերակոյտն և Երեսփ. Ժողովն այսօր միաձայն ընդունեցին օրինագիծն որով Հոլլանտայի Թագուհին իւր ամուսնոյն՝ Վեհ. Թագաւորին անկարողութեան պատճառաւ Հոլլանտայի խնամակալ կը կարգուի։

ՊԵՐԼԻՆ, 15.—Նօրտ Տէյչէ Ալկ. Զայթունկ կը հերքէ Մէսսաճէռօ տը Ռոմի լուրն ի մասին Նափոլիի իշխանին (Իտալիոյ գահաժառանգին) ամուսնութեան ընդ Մարկրիտ իշխանուհւոյն Բրուսիոյ (քոյր Վիլհելմ կայսեր)։

ԱՐԿԱԾ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԿԱՌԱԽՄԲԻՆ

ՎԻԷՆՆԱ, 15.—(Ա. Հ. Գ.)—Արեւելեան սրընթաց կառախումբն այսօր Նէօյսացի մօտ գծէն շեղեցաւ։ Զրոյց կայ թէ 18 անձինք մեռեր են, վիրաւորելոց թիւն յայտնի չէ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 16.— Երեսփ. Ժողովն առաջարկ մ'ընդունեց՝ յանձնաժողովոյ մը կազմութեան համար, որ ծովային նախարարին ծրագիրը պիտի քննէ։ Նախարարը կը նշանակէ Ֆրանսական նաւատորմին բարւոքումները. Վիթխարի թնդանօթք չպիտի գործածուին, զի 30նոց թնդանօթք ամէն զրահ կրնան ծակել։ Ֆրանսա ժամը 18 հանգոյց (21 մղոն) ընթացող մարտանաւեր պիտի ունենայ։

—Թան կ'ըսէ թէ Ֆրանսայի և Անգլիոյ դրամատանց վերջին գործողութիւնք մեծ գոհունակութիւն պատճառեր են, ըստ որում Ֆրանսա այս կերպիւ իւր սեղանաւորական զօրութեան ապացոյցը կու տայ։

—Փարիզի քաղաքային խորհուրդը գումար մը քուէարկեց Կարիպալտիի արձանին շինութեան համար։

—Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, ծովային նախարարութեան ելմտացոյցին տեղեկաբեր Պ. Ժէրվիլ-Ռէաշ անբաւական համարեց մարտանաւուց և սպայից թիւը։ Պէտք է որ, ըսաւ, Ֆրանսա Գերմանիոյ և Իտալիոյ միացեալ նաւատորմերուն հաւասար նաւատորմ մ'ունենայ։ Նաւատորմը բանակին չափ զօրեղ պէտք է լինի, Ֆրանսայի իրաւունքներն և շահերը պաշտպանել կարենալու համար։ Ծովային նախարարը պատասխանեց թէ կառավարութիւնը սիրայօժար պիտի կատարէ նշանակեալ բարւոքումները. զի հարկ է որ նաւատորմը զօրաւոր լինի։ Խնայութիւնք ուրիշ կողմէ մը պիտի լինին։

—Միլան Թագաւոր Անգլիա կ'երթայ որսի։

—Էյրօ մարդասպանին գործն եղեռնադատ ատենի առաջիկայ նստին թողուեցաւ, որովհետեւ երդուեալք ոմանք խմբագրերու առջեւ իրենց համոզումն յայտներ էին արդէն թէ Էյրօ և Կապրիէլ Պոմփառ իրօք սպաննած են կուֆէ բարալանը։

ՑՈՐԵՆԻ ԳՆՈՑՆ ԱՆԿՈՒՄ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, 16.—Նիւ-Եորքի և Արեւմտից ամերիկեան ցորենի հրապարակաց վրայ շատ վաճառմունք կը լինին անվստահութեան պատճառաւ։ Վաճառման շատ մը հրամաններ կուգան։ Գնոց անկման պատճառաւ, արտածման մեծամեծ առաջարկներ կը լինին։

ՏՔԹ. ՔՈԽԻ ԳԻՒՏԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 16.—Տքթ. Քոխ Վիէննայի բժշկական ընկերութեան պատուակալ անդամ անուանեցաւ։ Քաղաքային խորհուրդն որոշեց մասնագէտ բժիշկ մը ղրկել ի Պերլին՝ Տքթ. Քոխի գտած դարմանն ուսնելու։ Աւստրեան կառավարութիւնն ալ պիտի հրաւիրուի յատուկ հաստատութիւն մը հիմնել ի Վիէննա՝ Տքթ. Քոխի դարմանի կիրառութեան համար։

—ՓԷՇԹԱ, 16.— Հունգարիոյ ներքին գործոց նախարարը կուրծքի հիւանդութեանց մասնագէտ Լաքրիմէցի բժիշկը Պերլին ղրկեց Տքթ. Քոխի մեթոտն ուսնելու։ Քաղաքային Խորհուրդն ալ իւր կողմէ երեք բժիշկներ պիտի ղրկէ ներկայ գտնուելու Տքթ. Քոխի առաջիկայ հրապարակախօսութեան՝ թոքախտի դարմանին վրայ։

ՊԵՐԼԻՆ, 15 (Ա. Հ. Գ.) — Գերման կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք պիտի առնու եղեր դարման տանելու իտալեան ելեւմտից յոռի վիճակին, որ գերման դրամագլուխներու եւս կրնայ վնասել։ (Ակնարկութիւն իտալեան մեծ դրամատան մը սնանկութեան երկիւղին։) Կը կարծուի թէ այս որոշում Պ. Պ. Քրիսփիի և Քափրիվիի տեսակցութեան վրայ տրուած է։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 5 Նոյմ.

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	108 5/8
3 » Բարիզի »	23 20

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Մերոյ Դ. Սէրի)	19 33
Առաւօտեան բացուեցաւ	19 20
Կէս օրին »	19 22
Թահվիլաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	79 16
» » ժամ 5ին	78 27

ԸՆԹԱՑԻՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	41
»	B. »	22 3/8
»	C. »	19 20

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻՔ

Օսմանեան Ժէնէրալ	Անգլ. Լր	4 38
Քրէտի Ժէնէրալ	Օսմ. »	9 20
Պանք տը Գոնս.	» »	6 28
Սոս. Շոմէն էվալէօր	» »	4 30
Թրամուէյ	» »	532 1/2
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր	76 3/4
Համնեթուղթ Լավրիոնի	Գ. Կ.	145

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 2
Անգլիական ոսկի	»	109 32
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	107
Իմբէրիալ	»	91 20
Քրիմիք	»	51 12
Ռուպլի Թղթադրամ	»	7 5
Մէճ. արծաթ. (տարբ)	»	107 28
Վէշնոց	»	102 30
Չինգնոց	»	102 20
Մեթալիք	»	100
Թօփխանէ	»	— —

ԽՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 15 Նոյեմբեր, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	94 62 1/2
» » 4 1/2 %	105
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18 10
Օսմանեան երկաթուղի	76 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	302 50
Պանք Օթօման	610
Գրէտի Լիօնէ	783 75
Իտալական Ռանթ 5 %	93 50
Հելլենական 5 %	465
Պրիօրիթէ Թիւրք (1890)	402 50
Եգիպտական միացեալ	477 50
Պանք տը Բարի	843 75
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	452 50
Սուէզի ջրանցք	2385
Սպանիական արտաքին	74 7/8
Ռիօ Թինթօ	581 25
Պէռարինօ	685
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 43 1/2

Լոնտոն, 15 Նոյմ. ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	94 1/8
Օսմ. » Սէրի Դ.	17 7/.. (*)
» » » Ա.	41
» » » Բ.	22 3/8
» » » Գ.	17 7/8
Փոխառութիւն 1877	100 3/8
Պանք Օթօման	14 5/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	94 3/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) Նոր	89 1/8
Ռիօ Թինթօ	23 3/8
Յունական (փոխառ. Ռօչիլտ)	102 1/8
Հելլենական 5 %	88 3/4
Մօնօբոլ »	71 3/4
Ռուսական 1889	97 1/2
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 44

Վիէննա, 15 Նոյմ. ժամ — վայր —

Օսմանեան երկաթուղի	37 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	134 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	115 95

Պերլին, 15 Նոյմ. ժամ — վայր —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 32 1/2
Ռուսլ Թղթադրամ	247
Օսմանեան երկաթուղի	79 50
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ.	18

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 15 Նոյմ. ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 47 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ Դ.	18
Օսմանեան երկաթուղի	75 75
Օսմ. Րէժի	305
Պրիօրիթէ Թիւրք	402
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	452 12 1/2
Պանք Օթօման	601 25
Ռիօ Թինթօ	577 50

ԳՐԻԳՈՐ ԱՃԷՄԵԱՆ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ հաստատուած է ի Ղալաթիա մեծ Խալիլ փաշա խան թիւ 14 հանգուցեալ փաստաբան Նշան էֆ. Պ. Պօյաճեանի գրասենեակն. կ'ստանձնէ ամէն տեսակ դատերու փոխանորդութիւն և կը խմբագրէ դատական և առեւտրական գործոց վերաբերեալ գրութիւնք։

* *
*

Հանգուցեալ փաստաբան Նշան էֆ. Պ. Պօյաճեանի ժառանգորդք պատիւ ունին գեկուցանել հանգուցելոյն պատուարժան յաճախորդաց, թէ նորա գրասենեակին գործերն յանձնուած են առ Գրիգոր էֆ. Աճէմեան, ձեռնհաս և պարկեշտ փաստաբանն, որ ստանձնած է շարունակել անոնց հոգատարութիւնն ի գոհացումն համաճարարողաց։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԱՐԱԲԿԻՐ, 16 Հոկտ.

Ներկայ ամսոյ մետասաներորդ օրն՝ ըստ պաշտօնական հեռագրին ի Խարբերդէ՝ որ կը ծանուցանէր թէ նոյն նահանգին կուսակալ Վսեմ. Նուսուհի պէյ, զինուորական քննիչ Զիյա փաշա և կայսերական Թիկնապահ Հիւսնի պէյ պիտի այցելեն, որպէս Խարբերդու կուսակալութեան վերաբերող ամէն գաւառ՝ նոյնպէս և Արաբկիրու, փութացին դիմաւորելու զնորին Վսեմութիւն և զիւր բարձրաստիճան հետեւորդները՝ տեղական կառավարութեան գրեթէ բոլոր պաշտօնեայք, հանդերձ Թուրք հասարակութեան նշանաւոր անդամներով, եւ Առաջնորդ Սրբազան՝ ազգային պաշտօնական և անպաշտօն երեւելի անձանց երով։ Կէօլ Տաղի հիւսիսային կողմը գտնուող Հնձանակի դաշտերը մի մասնաւոր փայլ ստացեր էին այն օր. աշնան մելամաղձիկ տեսարաններու, ագագուն տերեւոց ու բոլորովին խօսանացեալ դաշտերու մէջ ներդաշնակութիւն մը կը կազմէին մարդոց և ձիերու բազմութիւնը։ Կառավարութեան պաշտօնեայք գրեթէ մեծաւ մասամբ եւ Գեր. Եզնիկ Սրբազան իւր ընկերներով աւելի յառաջ գնացեր էին ի պատիւ Նորին Վսեմութեան, և զինուորական մարմինն ակնդէտ և կազմ կ'սպասէր նոյն դաշտի մէջ։ Ժամը 9 էր, երբ նշմարուեցաւ Պուլանըխի բարձունքէն Վսեմ. կուսակալին եւ հետեւորդաց ու դիմաւորողներու բազմութիւնն, այդ միջոցին զինուորական փողոյն ազդմամբ անմիջապէս բարեւի շարուեցաւ կարգաւ զինուորական մարմին, Թուրք պաշտօնատարք, ռիւշտիէյի ուսանողք և ուսուցիչք, Հայոց Կեդր. Ուսումնարանի աշակերտք, ուսուցիչք, Արժ. Տ. Ներսէս և Տ. Եզնիկ քահանայք ու ազգային երեւելի անձանց ոմանք, եւ մի քանի քայլ անդին բողոքականաց ներկայացուցիչք, նոցա վարժարանին սանուհիք եւ վարժապետը։ Երբ Նորին Վսեմութիւն ժամանեց այն տեղ, ուր կ'սկսէր զինուորաց շարքն, ըստ պաշտօնական սովորութեան վար իջաւ ձիէն, որպէս եւ իւր հետեւորդք, ու հետի անցնելով նոցանց առջեւէն բարեւեց զնոսին եւ զօրս ըստ նոցանէ։ Հայոց Ուսումնարանի ուսանողք երգեցին քաղցրանուագ Վեհափառ կայսեր անուան ձօնեալ երգ մը մինչեւ որ Նորին Վսեմութիւն և հետեւորդք բաւական հեռացան ու գնացին իջեւանել քաղաքիս Թուրք հասարակութեան ազնուականներէն Ալայ-Պէյօղլու Մուհամմէտ էֆ. տունը, ուր երկու աւուր չափ հանգչելէ և ի Թրքաց և ի Հայոց այցելուներ ընդունելէ յետոյ Օսմ. կառավարութեան կրկին բարձրաստիճան պաշտօնեայքն այցելեցին նախ տեղւոյս կառավարութեան պաշտօնատունը, Զօրանոցն եւ ապա Հայոց Առաջնորդարանը։ Շատ սիրալիր տեսակցութիւն մ'ունեցան Վսեմ. կուսակալն և Գեր. Եզնիկ Սրբազան։ Առաջնորդարանը՝ զոր գեղեցիկ ճաշակաւ զարդարել տուած էր Ն. Սրբազնութիւն, ոչինչ նուազ հրապոյր ազդեց սոյն պաշտօնական բարձր հիւրերու, այնպէս որ աւելի քան մի ժամ տեւեց խօսակցութիւնն, յորում յայտնի կ'երեւէր Ն. Վսեմութեան բարեմտութիւնն և սրտի ազնուական յօժարութիւններն։ Եզնիկ Սրբազան ոչ միայն իւր պատուելի հիւրերն ըստ արժանւոյն մեծարելու մասին չթերացաւ բնաւ, այլ և յարմար առթիւ չվարանեցաւ Արաբկիրու օգտին և զարգացման նպաստող առաջարկներ ընել Ն. Վսեմութեան, որ յոյժ գոհ մնաց Առաջնորդ Սրբազան Հօր բազմօգուտ ջանքերէն ու ազնիւ նպատակէն, որովք մեծապէս հետամուտ և պատրաստական կը գտնուի հետզհետէ բարեփոխելու ինչ որ ժամանակին և տեղւոյն պիտոյից անյարմար դատուած է։ Վսեմ. կուսակալն եւ հետեւորդք սրտի գոհունակութեամբ եւ յոյժ ուրախ մեկնեցան Առաջնորդարանէն, յայտնելով իրենց համակրանքը որպէս Առաջնորդարանի մասին, նոյնպէս և Հայ ժողովրդեան, որ գիտէ ինչպէս հարկն է խորին հաւատարմութեամբ վերաբերուել առ մեծազօր պետութիւնն օսմանեան։ Երեկ աստի յ'Ակն քաղաք ուղեւորեցան Վսեմ. կուսակալն իւր պաշտօնական խմբովն հանդերձ։ Այս առթիւ, չեմք վարանիր Արաբկիրու Առաջնորդարանը իւր արժանավայել գըրիւքն ու կահաւորմամբ օրինակ ընծայել այն գաւառներու՝ որոց մի մասը խղճալուրկ Առաջնորդարանէ՝ ժամակոչներու սահմանեալ սենեակներու մէջ կը կազմեն իւրեանց նիստեր ազգային պաշտօնական մարմինք, իսկ ուրիշ մաս մը՝ թէեւ ազգեցիկ Առաջնորդի մը խրախուսանօքն ու ձեռնարկութեամբ սկսուած է շինութիւնն Ազգ. պաշտօնատան, սակայն նորա վերահաս մեկնման պատճառաւ, մնացած է շէնքըն կիսաւարտ եւ կը մնայ այնպէս։ Արաբկիրու Առաջնորդարանը շինուած առանց, որպէս կը պատմեն արժանահաւատ անձինք, ժողովուրդը ոչ միայն ազգու յորդորներով իւր սիրելի Առաջնորդին Գեր. Ապահունւոյ՝ չէ խնայել իւր դրամն այլ և իւր անձնական աշխատութեամբ, իւր ճակտին քրտինքով նուիրագործած է զնոյն շինութիւն։ Մի և նոյնն ընել կարող են՝ շատ աննշան բացառութեամբ և ամեն քաղաքներ. մեզ հետ Ազգին մեծամասնութիւն իսկ կը խոստովանի թէ, Առաջնորդարաններու յարմարութեամբ կառուցումն ու կահաւորումն իսկ կարող են համարուիլ նոյն երկրի ժողովրդեան զարգացման նշաններն և ազգային արժանապատուութեան պահպանման նախանձախնդրութիւնն։ Ուրեմն անտարբերութիւնը դէպ յայդ ազգային հաստատութիւններն՝ դատապարտելի է միշտ։

—Ի քաղաքիս թէ և հնտախտի նշաններ չերեւեցան, սակայն երեք ամիսներէ ի վեր տիրող գրեթէ համաճարակ հիւանդութիւնք մեծ կոտորածներ ըրին. այժմ ողորմութեամբն Աստուծոյ՝ աշնանային ցրտութիւնը սկսած է մեղմացնել այդ մահաբեր ախտից արշաւանքն։

—Այս գիշեր ժամ 7ին եռեւէ եռեւ երկրաշարժի կրկին ցնցումներ տեղի ունեցան ի քաղաքիս՝ առաջինը թէեւ ուժգին էր, սակայն տեւողութիւնը քիչ, իսկ երկրորդը թեթեւ էր եւ գրեթէ անզգալի և որքան կարելի էր իմանալ, ցնցումներն հիւսիսային կողմէն յառաջ գալ կը թուէին։

Ց. Գ. ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

ԲԱՐԵԿԱՄ ԱՄԵՆԵՑՈՒՆ
ԳՐՔՈՅԿ ԲԺՇԿԱԿԱՆ
ԸՍՏ ՀՕՄԻՕՓԱԹԻՔ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

Կը ծախուի Պոլսոյ ամէն Հայ գրավաճառաց, և կամուրջի գլուխն ջրավաճառ Պօղոս և Յակոբ աղաներու քով. Կեդրոնատեղին է Յ. Գավաֆեանի գրատուն Զագմագճըլար եօգուշ։

Յիշեալ գրքոյկի մէջ յանձնարարեալ բոլոր դեղերը գրքոյկի հեղինակի Տոքթ. Կիրակոսեանի քով միշտ պատրաստ կը գտնուի, ի Կէտիկ-Բաշա, ուր ամեն օր մինչ կէսօր կը գտնուի իրեն դիմող հիւանդներն դարմանելու, և յետ կէսօր Բերայ. (Եէնի-քալէ-Գալաթասերայ, 587 Թիւ).

188 5—18

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳՐԵՐ
ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԷ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յատակագծով պատկերով.— Աշխարհագրութեան ուսման՝ ըստ նորագոյն մեթոտի տեղագրութենէ սկսելու համար անհրաժեշտ դասագիրք մ'է ի պէտս Պոլսոյ վարժարանաց. կը ծառայէ նաեւ իբր ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան. գործի մարդոց համար ունի յաւելուած մ' Կ. Պոլսոյ խանութուն ընդհանուր ցուցակը 100 փր.

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Նախապատրաստական դասագիրք. Բնական, Ուսումնական և Քաղաքական։ Բ. տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխեալ և ճոխացեալ՝ մանկավարժութեան նորագոյն պահանջմանց համաձայն։ Մասնաւորապէս ընդարձակ կը խօսի Օսմ. Պետութեան, ինչպէս նաեւ դրացի երկիրներու՝ Կովկասի և Պարսկաստանի վրայ. 3 ղրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ Նախապատրաստական Դասագիրք. Մտաւոր և Գրաւոր. Դ. տպագրութիւն.— Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանրական բազմաթիւ պարզ եւ ընտանի խնդիրներով ճոխացած։ 3 ղրշ.

ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ Նոր դասագիրք. Տեսական և գործնական. Մանկավարժական նոր և դիւրաւոյց եղանակաւ և պարզ ու դիւրըմբռնելի ապացուցութեամբք պատրաստուած. կը բաժնուի երեք մասերու.

ՄԱՍՆ Ա.—Չորս գործողութիւն ամբողջ թուոց, 630է մօտ հրահանգներով և գործնական խնդիրներով. Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 ղ. շ.

ՄԱՍՆ Բ.—Չափք, կշիռք և դրամք. Տասնորդական կոտորակք, Յատկութիւն թուոց. Հասարակ կոտորակք. Թուաբերութիւն՝ հին և նոր չափոց և կշռոց բաղդատութիւն. Նոյն չափոց և կշռոց գիներուն բաղդատութիւնք. մօտ 500 հրահանգք և գործնական խնդիրք. Աղիւսակք. 4 ղրշ.

Ա. և Բ. ՄԱՍՈՒՆՔ միասին կազմուած 7 1/2 ղ.

ՄԱՍՆ Գ.—(Մամլոյ ներքեւ) 140

Հեղինակին հասցէն. Յովհան Գ. Փալագաշեան, Կ. Պոլիս. Բեզէսն Չարչը-պաշը, փորագրիչ Երուանդ էֆ. Փալագաշեանի խանութը, Թիւ 402 9—20

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ԸՆԹԱՑՔ
ԳԱՂՂԻԱՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՌՕՏ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ
Ի ՊԷՏՍ
ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ԵՒ ԻՆՔՆԱՆՁՆ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

Յօրինեց
ԴՈՄԻՏԻԱՆ Ա. ՈՍԿԵԱՆ

Հինգ մասէ և 604 էջերէ բաղկացեալ ընտիր աշխատութիւն մ'է. Ա. Բ. Գ. մասերը 2 ական կրուշ են. իսկ Դ. և Ե. մասերը 4 ական. ամբողջը մէկտեղ ընտիր կազմով 20 ղրշ.

Կեդրոնատեղին է Զագմագճըլար փողոց, Թիւ 20, Յովսէփայ Գ. Գավաֆեան գրատունը։

Այս գիրքը գաղղիարէնէ ի հայ թարգմանութեան համար կատարելագործեալ դասագիրք մ'է, և ամեն գաղղիարէն ուսանողաց համար անհրաժեշտ պէտք մ'է. ինչպէս է գաղղիարէնէ ի հայ բառագիրքը։

Գործին վրայ լաւ գաղափար մը ստանալու համար գործոյն յառաջաբանը կարդացէք։

Յ. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

ՀԱՒԱՔԱԾՈՅ
ՀԱՏԸՆՏԻՐ ՔԵՐԹՈՒԱԾՈՑ
ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅ. ԵՒ ԳԱՂՂ. ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ Գ. ՄՕՋԵԱՆ

62 ԳԻՆՆ Է 3 ՂՐՈՒՇ 14—20

ՏՈՔԹՈՐ ՍԵՂԲՈՍԵԱՆ, տեղափոխութիւն ըրած ըլլալով, կը ծանուցանէ իւր հիւանդաց թէ՝ այսուհետեւ կրնան զինքը գտնել Բերա, Եէնի չարշը փողոց, Թիւ 58, ամեն օր կէս օրէն վերջը, ի բաց առեալ երեքշաբթի օրերը։ 17—30

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Նիզամիէ էրզագ անպարը իչուն պէշ պին գըյէէտէն օն պին գըյէյէ գատար միւպայէասընա լիւզում կեօրիւնէն վէ մէզգէր միւնագասասը վա օլընան գըյլէօնլըն պէնհեր գըյէյ ճէէսիսի իքի ղրուշ օն պէշ փարանը թալիպի էօհաէսինտէ օլուպ էօնիւմիզ տէքի չիհարշէնպիհ կիւնի գարար գալթըսի վիրիլէճէք իրճէսի միէնչչէնկ պիհ կիւնի սէւգաէ պէչ թէնգիլիէ գա պուլ օլընաճաղընտան թէնգիլըէ ֆիյա լէէ իմաալնա թալիպ օլանլարըն մա գամը Սէրասքէրի լէվազըմըմթը ումու միյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան լունուր։

3 Թէշրինը սանի 90 835
Նօ. 1 1—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000

"ՓԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և համբաւաւոր դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 17,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 27

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոյս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆռանք **8,000,000**
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » **5,604,722**
Տարեկան հասոյթ » » » » **12,773,779**

Ընկերութիւնքս **ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ** կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք **6,250,000** Պահեստի դրամ Ֆռանք **1,270,300**

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան **13** լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան **100,000,000** Ֆռանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիատիս խան. 4

Վ ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԼԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջանց. Թղթատարատան մուտքի յարկը, և ի Զմիւռնիա Եվանճելիքի փողոց Թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելումն մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիքական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, բանուածք, կիսազգեստք, քոլեքօ, քօրսէ, թաշկինակ, սեղանի պիտոյք, շապիկ, շապկընկեր, ռասամանք, ֆլանէլ կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդազգեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հասարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելումն մի ըրած է նաև ապսպրուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոցա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապսպրեն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամէն տեսակ զգեստներ բալթօներ խիստ չափաւոր գներով։ Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ։

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ 188

ՏՆԱՉԱՐԳԵԼ ՍԻՐՏ ԲՌՆՈՒԻԼ, ՈՒՂԻՂԻ ՀԱՐԲՈՒԽ նոյն հետայն կը հանդարտին, կը բժշկուին ԼԸՎԱՍԷՕՐԻ ԽՈՂՈՎԱԿՆԵՐՈՎ. Լըվասէօրի անունը պահանջել տուփին վրայ (3 Ֆրանք)։ Կեդրոնատեղի Դեղ. ՌՈՊԻՔԷ, 23, Մոնէ փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Ճէքանդուր եղբարք, Բրիտանական դեղարան։

NEVRALGIES ԶՂԱՑԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ Խիթք, և ջղային բոլոր հիւանդութիւնք կը բուժեն ՏՈՔԹ. ՔՐՈՆԻԷԻ ԱՆՏԻՆԷՎՐԱԼԹԻՔ դեղահատներով։ Տուփը 3 Ֆր.—Պահանջել Գործարանատիրաց Միութեան դրոշմը։ Կեդրոնատեղի՝ Դեղ. ՌՈՊԻՔԷ, 23, Մոնէ փողոց, Բարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Պէգիքի և ընկ., դեղավաճառք, և ամէն լաւ դեղարաններ. 605

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

[illegible], Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կոլիկեօ	5500	Բանտէր	1700
Աբօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլանօ	1500
Արկօ	300	Կոզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	4000	Կրոտօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պորոտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալդօ	3200
Պրաւօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Րոմեօ	3500
Գէլրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլաօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գադօ	2000	Քօլբինօ	4200	Սաբֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօմնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	4500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գոլորատօ	3400	Լիվօնօ	3000	Թասօ	1200
Տիդօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբինօ	900
Տուրօ	4800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրագօ	4100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էսինամօ	2600	Մուրինօ	3100	Ուէսօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէլօ	2000	Չէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըրս	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Հըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օդրանտօ	4500	Չէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օդօ	2000	Մօնքիթօ	120
Էճիբշըն Մոնարք					8000
Բէրժիըն Մոնարք					8000
Լըդիըն Մոնարք					8100

Բէտաբ շոգենաւը նաւապետ Սթէֆընս, Լիվըրբուլէն աստ կ'սպասուի ամսոյս գէպի 30։

Ուղեւորներու համար ամէն տեղեկութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑ Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
192

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

45, ՂԱԼԱԹԻԱ.—ՊԷՕՅԻՒՔ ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆ 45.
Բ. ՀԱՐԿ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԹՂԹԱՏԱՐԱՏԱՆ ՎԵՐԵՒ

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՑՈՅՑՔ

Պատի, Գրպանի, Ոսկիէ, Արծաթէ, Մետաղէ

ԳՈՀԱՐԵՂԷՆՔ

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր յաճախորդաց, որ առեւտրական այս ճիւղին եղանակին ըլլալուն, իւր ապրանաց մթերքն ճոխացուցած է։ Ուստի կը խնդրէ այն յաճախորդներէն որք պէտք ունին ժամացոյցի, գոհարեղինաց, դիմեն սոյն վաճառատունն և օգտուին այս ապրանքներէն, որք Եւրոպիոյ լաւագոյն գործարաններէն բերուած են, և որոց ճաշակը, քրածը և ընտրութիւնը կ'արդարացնեն այնչափ մեծամասնաբար համեստ գինն որով ի վաճառ հանուած են։

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Վաճառատունը մասնաւորապէս կը յանձնարարէ, մետաղի վրայ ոսկի գաբլամա ժամացոյցի շղթաներ եւ այլն, որոցմէ ունի մի սթոք բուն Բարիզի ապրանք։

PAPIER FAYARD ET BLAYN

ՎԱՄՍԱՐԻՆ ամուրընէ աւելի յաջողութիւն կը յանձնարարէ զնա ի բուժումն հարբուխէ, կուրծքի բորբոքումներ, յօդացաւէ, ցաւերու, վէրքերու, կոշտերու եւայլն։ Կը ծախուի բոլոր դեղարանաց մէջ։ (փնտռել մեր ստորագրութիւնը։) 174

ԵՌԱՑԵԱԼ ԱՆԹԻՊԻՐԻՆ

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼԻ
ԸՆԴԴԷՄ ԳԼԽՈՒ ՑԱՒԵՐՈՒ, ԾՈՎԷ ԲՌՆՈՒԵԼՈՒ
ՖԵՐԱՋԱՆՑ ԴԱՐՄԱՆ, ԻՆՖԼՈՒԷՆԱՅԻ ԵՒ ՏԱՆԿԻ

Ասիա Գառալոնիքը կը փարատէ դեղին գործածութեան յառաջ բերած խիթերն և սրտի խառնուքը։

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։

ՔԱՈՒՉՈՒԷ ՄՈՒՃԱԿ

(ԼԱՍՏԻՔ)

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ ՆՈՐԹ-Հ ԲՐԻԹԻՇ ՌԻՊԸՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Մեր յաճախորդներու փափաքանաց համաձայն, մեր այս տարուան քաուչուէ մուճակներն, որք իրենց վրայ իբրեւ նշան կշիռ մը կը կրեն, խիստ ճաշակաւոր, նուրբ և հաստատուն շինուած են նոր ձեւով։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ երկար ատենէ ի վեր ճանչցուած է թէ մեր քաուչուէ մուճակները կը գերազանցեն քան տարիէ ի վեր գործածուած բոլոր մուճակները։

Մեր մուճակներու ներքին կողմը կշիռ մը և արտաքին կողմն ալ առիւծի մը պատկերը դրոշմուած է իբրեւ նշան։ Կը վաճառուին ի Պոլիս Սուլթան Համամ աղբիւրի մօտ Սեպուհ աղա Տէմիրճեանի թիւ 47 և 49 խանութն և բոլոր քաուչուէ մուճավաճառներու քով։ Կեդրոնատեղին է ի Պոլիս, Պահճէ Գարու, Գոճաման Օղլու խան, Ճորճի Կիտրոլի թիւ 13 մթերանոցը։ 167

ՄԱԴԹՈՆԻ

ԿԻՍՀԻՒՊԼԸՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆ ՋՈՒՐ

Կալաքարային թթուուտ աղբիւր ամենամաքուր

ՍՆՂԱՆԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՒ ԶՈՎԱՐԱՐ ԸՄՊԵԼԻ

Հազերու, խռչափողի բորբոքմանց, ստամոքսի և աղեաց համար յանձնարարեալ։

Հայնրիխ Մադդոնի, Գարլսպատ և Վիեննա 604

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր	Նոյ.	Ժմ. Ը.Ե.	Երթալիք տեղը	Շոգենաւ
Բշ.	5 17	Եր.	Օտեսա	
Գշ.	6 18	5 Եր.	Ալեքսանդրիա	
Դշ.	7 19	10 Առ.	Անատոլու	
Դշ.	7 19	10 Առ.	Սեվաստաբոլ	
Եշ.	8 20	2 Եր.	Օտեսա	

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քէրէճ Գարու։ 26

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ՆԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.
Կ.ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՃԷ-ԳԱՓՈՒ, ՃԷԼԱԼ-ՊԷՅ ԽԱՆ, Թ. 10
ԳՆԵՐԸ ՈՐՈՇ

Երկար ժամանակէ ի վեր հաստատուած սոյն վաճառատուն, որ տուեալ ինքն ուղղակի յանձնարարութեանց փութանակի կատարմամբ և գաւառաց հետ հաստատած բազմաճիւղ յարաբերութեամբքն արդէն մեծ հռչակ հանած է և իրաւամբ կը վայելէ հասարակութեան համարումն, վերջերս Ճավայէն բերել տուած է մեծ քանակութեամբ և զանազան տեսակէ ազնիւ ու գերընտիր թէյեր, ինչպէս նաեւ այլ և այլ մեծութեամբք և ձեւերով նկարազարդ տուփեր (քանայիներով հանդերձ), որք փարիզի վերջին ցուցահանդիսին մէջ արժանացած են առաջին կարգի մրցանակի եւ [illegible] հրաշակերտներ կրնան համարուիլ։ Ի միջի այլոց մեր արդոյ յաճախորդաց իբր կաղանդի նուէր ծառայելու գերապատշաճ առաւելութիւնը ընծայելով։

Վաճառատանս այցելու պատիւն ընող ամէն կարգի անձինք անհունապէս գոհ պիտի մնան գնոց չափաւորութենէն և աժանութենէն՝ ինչպէս նաեւ ժամանակ առթիւ բերուած թէյերու ճաշակաւոր ընտրութիւններէն։ 199

ՄՈՐԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մազերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ նիւթի գործածութեան և կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒ

Բաղկացեալ միայն արմատներու և խոտերու հիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյն կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ո՛ր չափ գերազանց է նմանօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իր առաւելութիւնն է մազերուն ամէնէն բնական երեւոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի դերեւ հանել։ Կը կասեցունէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր ոյժ կուտայ մազային մարմնին։ Ուշադրութեամբ կարդալ։

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿ

Օրական երբեմն գործածել առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ պզտիկ սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած սպունգով մը թեթեւ կերպով մազերուն վրայ անցունել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչեւ որ հեղուկը ցամքի։ Բոլոր մազերը մէկ չըլլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամը բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թուխ կ'ըլլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկէն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մօրուքին և պեխերուն համար։ Պէտք կայ գլուխը լուալ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Միայն դէմքն և ձեռները լուալ առ ի զգուշութիւն։

Ծան. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէն ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը սոդայով. ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թաթաւելով թրջած սպունգ մը, և ուզուած արդիւնքն յառաջ կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ

Միակ կեդրոնատեղի ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վոյվոտա, Պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամվէյից, Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։ 601

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ութ օրը երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլէ և Արեւելեան միջեւ

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	2574
Դըրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ագլաա	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարտինիա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2143	Թրինիտատ	899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ Գործակալ
Thomas C. Joly
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան, Ղալաթիա
10

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բօնէի միջեւ կանոնաւոր բանող

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 250 Ֆրանք
Բ. » 178 »

Ուղեւէ և որոշ [illegible]

Նաւոչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸԳՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 14
21

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1890, մինչեւ ցնոր անօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	6	8	10	52	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ												Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 30	7 ...	7 30	7 50	8 30	9 ...	9 30	10	10 30	11 ...	11 30	12	1 30	2 ...	2 30	3 ...	4 ...	4 30	5 .	5 30	6 ...	6 30	...	...	...
Գում—գաբու	6 39	7 9	7 39	8 8	8 39	9 9	9 39	10 9	10 39	11 9	11 39	12 9	1 39	2 9	2 39	3 9	4 9	4 39	5 10	5 4	6 9	6 40	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 43	7 13	7 43	...	8 43	9 13	9 43	10 13	10 43	11 13	11 43	12 13	1 43	2 13	2 43	3 13	4 13	4 43	5 14	5 44	6 13	6 44	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 49	7 19	7 48	...	8 49	9 18	9 49	10 19	10 49	11 18	11 49	12 19	1 49	2 18	2 49	3 19	4 19	4 49	5 20	5 50	6 19	6 50	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 54	7 23	8 1	8 22	8 54	9 21	9 54	10 25	10 54	11 21	11 54	12 22	1 54	2 21	2 54	3 23	4 25	4 54	5 26	5 56	6 24	6 56	=	...	...
Մագրիգիւղ	7 9	7 33	8 12	8 39	9 6	...	10 5	10 35	11 6	...	12 6	...	2 6	...	3 5	3 36	4 35	5 6	5 39	6 9	6 35	7 9	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	7 18	...	8 21	8 52	9 15	...	...	...	11 15	...	12 17	...	2 15	...	...	3 45	...	5 15	5 48	6 19	...	7 18	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	9 2	...	...	...	...	...	...	12 25	...	...	...	...	...	...	...	...	6 27	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	51			
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 50	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 20	...	...	...	...	...	...	...	...	7 6	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 30	7 ...	...	8 ...	8 30	...	9 30	...	...	...	11 30	...	1 30	...	2 30	...	4 ...	...	5 30	6 ...	...	7 18	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 40	7 10	7 40	8 11	8 40	...	9 40	10 10	10 40	...	11 40	...	1 40	...	2 40	3 10	4 10	4 40	5 40	6 10	6 40	7 43	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 52	7 22	7 51	8 23	8 52	9 26	9 53	10 24	10 53	11 26	11 53	1 24	1 53	2 26	2 53	3 24	4 24	4 53	5 54	6 23	6 53	7 57	...	...	...
Սամաթիա	6 56	7 26	...	8 26	8 56	9 29	9 57	10 28	10 57	11 29	11 57	1 28	1 57	2 29	2 57	3 28	4 28	4 57	5 58	6 27	6 57	...	...	...	...
Տաւուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	7 2	7 32	...	8 32	9 2	9 34	10 3	10 34	11 3	11 34	12 3	1 34	2 3	2 34	3 3	3 34	4 34	5 3	6 4	6 33	7 3	...	...	...	...
Գում—գաբու	7 8	7 38	7 59	8 38	9 8	9 38	10 8	10 38	11 8	11 38	12 8	1 38	2 8	2 38	3 8	3 38	4 38	5 8	6 8	6 38	7 8	8 6	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 16	7 46	8 7	8 46	9 16	9 46	10 16	10 46	11 16	11 46	12 16	1 46	2 16	2 46	3 16	3 46	4 46	5 16	6 16	6 46	7 16	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբից մէջ միայն ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. վակոններ։ 15